

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

JANUAR 2019

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

---

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 12. 2. 2019

Končna redakcija: 12. 2. 2019

Pripravili: Ilinka Todorovski, Anja Nab Huš

Delovodnik, statistika: Mateja Jerman Šitum

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za januar 2019

Veliko odzivov je bilo na televizijski intervju z dr. Perkom in oddajo Tarča o razmerah na ministrstvu za kulturo; o obeh je varuhinja napisala mnenje s priporočilom.

Gledalci so izražali mnenja o različnih programih, med drugim o novi nadaljevanki Ekipa Bled.

Plaz protestov je sprožila ukinitvev jutranjih risank na 2. sporedu TV Slovenija, ki jih je nadomestil Info kanal.

Precej pritožb je bilo zaradi napak v sporedih (ura predvajanja, oznaka ponovitve), ponovitev, oglasov.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM	5
Prizori opitih na novoletnih slavnih	5
Komentiran pregled svetovnih dogodkov	5
Odzivi na Politično s Tanjo Gobec	7
Nerazumljiva novica o tiskovni konferenci.....	8
Odmevi o (tatinskem) podvigu	10
Odmevi o varnosti na ameriški meji, kaj pa vir?.....	10
Zadeva Intervju/Perko	10
Ponovljena vremenska napoved	11
Tednik, hvala za pomoč!.....	11
Pod drobnogledom: Tarča o zaporih	11
Z različnimi vatli o sodnih zadevah?	12
Tarča/minister za kulturo	12
Moje mnenje, žal nerazumljivo	13
Studio City: pogovor brez opozicije	13
Grafike na TV SLO3: premajhne in neberljive, drugič.....	14
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	14
Gledalci so pohvalili.....	14
Ekipa Bled: dovolj dobro za TV Slovenija?.....	14
Dobri filmi, ampak ob tej uri?.....	16
Male sive celice, zaplet na snemanju	16
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	16
Zdravica s šampanjcem ali penino?.....	16
Slovenski pozdrav: to ni humor!.....	16
Radi bi uživali v dobrem glasbenem šovu!	17
EMA: kako bo izbrana slovenska pesem?.....	18
IV. ŠPORTNI PROGRAM.....	19
Komentiranje zimskih športov.....	19
Preveč o Dončiču, Kopitarju.....	20
V. PROGRAM PLUS.....	21
Dobro jutro: česa je premalo in česa preveč.....	21
VI. TV MARIBOR.....	21
Ukinjena oddaja Na vrtu?	21
VII. TV KOPER.....	22

Pohvaljeni S-prehodi	22
VIII. SPLOŠNO.....	22
Nočemo info kanala, hočemo risanke!.....	22
Na sporedu ni pisalo, da je ponovitev	23
Zakaj nam omejujete ogled na spletu?	24
Lahko dobimo TV-paket samo z vašimi programi?.....	24
V sporedu eno, na ekranu drugo	25
Saj ne boste krajšali filma!?.....	25
Ljudje in zemlja – kako do ustvarjalcev?	25
Pripombe in mnenja o TV-programih.....	26
Kako se izogniti televizijski prodaji?	26
Ne bomo plačevali za same ponovitve!.....	26
RADIO SLOVENIJA.....	27
I. RADIO PRVI.....	27
(Lj)ubil te bom – je bila oddaja celovita?.....	27
Prvi izgublja slovenski značaj.....	28
MMC.....	29
I. VSEBINA.....	29
Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si	29
Ukinjena rubrika »Na današnji dan«	29
Pristransko oz. »obskurno« ali vredno objave	30
II. STORITVE	32
Zakaj je potrebna registracija za RTV 4D?	32
Zaporedje novic	33
RTV SLOVENIJA	33
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	33
Zakaj ne uporabite doktorske titule?	33
Polvikanje na javni TV!?!	34
Je beseda »ksenos« žaljiva?	34
Ljubljanski ali slovenski Firbcologi	34
II. TEHNIČNE ZADEVE.....	35
Ne slišimo! Storite kaj!	35
III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	36
Nehote vključeni zvočni podnapisi	36
IV. OSTALO.....	36
Se RTV boji satire?	36
VARUHINJA.....	37
Nacionalni program jezikovne politike.....	37

PRILOGE.....	38
Priloga 1: Poročilo v zadevi Intervju/Perko, 13. 1. 2019, TV SLO 1	38
Priloga 2: Poročilo v zadevi Tarča/minister za kulturo (odziv uredništva, mnenje in poročilo varuhinje)	43
Priloga 3: Nacionalni program jezikovne politike, pisni predlog dopolnil.....	46
STATISTIKA.....	48

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Prizori opitih na novoletnih slavljih

Gledalko **A. Č.** so v poročilih o silvestrskih praznovanjih zmotili prizori »opitih odraslih in mladostnikov«.

»Vsakič znova sem razočarana nad uredniško (ne)presojo, ki dopusti takšne kadre v etru. V oddaji, 2.1., so me ti prizori še toliko bolj zmotili, ker je nekaj minut kasneje sledila vest o smrti dveh mladoletnikov v prometni nesreči. Resda je bil kot uradni razlog nesreče navedena neprilagojena hitrost, vendar prizora opitih mladih s poročanja o silvestrovanju in avtomobilske nesreče ni težko povezati. In ker so to povsem nesmiselne smrti, ki jih družba na eni strani poskuša z ozaveščanjem preprečiti, je toliko težje razumeti, dana nacionalni televiziji v uredništvih in pri novinarjih ni te presoje, da se alkoholiziranih posameznikov ne spusti v eter (na posnetkih ali v živo).«

Odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič** je odgovorila:

»V naših oddajah redno, skrbno in odgovorno opozarjamo na tragedije, ki jih povzroča vožnja pod vplivom alkohola. Pogosto gostimo sogovornike, ki opozarjajo na tragedije, ki jih opiti vozniki povzročajo na cestah, naše ekipe sodelujejo pri nočnih akcijah s policisti in o tem pripravljamo reportaže.

Dejstvo pa je, da so na slavljih na prostem ali na prireditvah, kjer se zbere več ljudi, vedno v kadrih tudi ljudje, ki držijo v rokah kozarec. Včasih je v kozarcih alkohol, včasih ne, a če želimo z reportažo predstaviti dogodek tak, kot je bil, ne moremo umikati kadrov ljudi s kozarcem. Nikoli pa nismo v naših prispevkih ljudi spodbujali k zlorabi alkohola.«

Komentiran pregled svetovnih dogodkov

Varuhinja je prejela dva odziva na komentiran pregled najpomembnejših dogodkov v letu 2018; oddaja Svet v letu je bila na sporedu 3. januarja. **T. M.** je že iz napovednika vnaprej sklepal, da bo oddaja »tolkla po grdih desničarjih«. **A. P.** pa je varuhinji posredovala analizo oddaje in številne spletne povezave ter zapisala, da je bila oddaja po njenem mnenju pristranska in nenatančna. Izpostavila je obravnavo izraelsko-palestinskega spora, bližnjevzhodne politike ameriškega predsednika in brexita. Nekaj poudarkov:

»Izjave, kot so: *Izrael duši Gazo ... ,proti neoboroženim Palestincem pa pošilja ostrostrelce ...* in posnetki »golorokih« Palestincev (no, »oboroženih s fračami in kamenjem«) in močno oboroženih izraelskih vojakov in izjava *Palestinci nimajo vojske, mornarice ali letalstva*. Pošteno bi bilo, da omeni, da palestinsko državo bolj ali manj vodi skrajno gibanje Hamas, ki je v letu 2018 raketiralo Izrael. Mogoče bi tudi bilo potrebno omeniti, da Izrael zagotavlja vodo in elektriko Gazi, vendar pa zaradi sporov med palestinskimi politikami navadni državljani potegnejo kratko in je njihova beda in jeza še večja. (...) Tako ali tako večina medijev vzrok za vse slabo vidi v Trumpu, pripominjam pa, da v kolikor ga. Milinkovič ne spremlja notranjepolitične scene, se z diktatorji družimo tudi mi in EU (glej vsebinsko medla sporočila javnosti EU v zadevi Khashoggi). V oddaji manjka informacija o ravnanju evropskih držav. (...) Izjava *Politično zavajanje in manipulacije v kampanji za izstop Združenega kraljestva iz Evropske unije ...* Ali ima novinarka trdne dokaze za tako močno vrednostno sodbo, da so bili

volilci zmanipulirani in zavedeni? Izjava *Plešoča britanska premierka še naprej nerodno kljubuje* : Popolnoma iz konteksta prikazan in komentiran prihod premierke na oder. Komu kljubuje premierka? Večinski volji svojih državljanov? V čem je nerodna? Premierka je jasna: Ne bomo prekršili referendumske odločitve. Moj komentar: Kot je nismo Slovenci, ko smo se na referendumu odločili za svojo državo.«

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič**:

»Svet v letu je naša informativna oddaja z dolgoletno tradicijo, ki jo ob vsakem prelomu leta umestimo v praznični spored. Gre za avtorski in komentiran pregled svetovnega dogajanja. Avtor oddaje izbere ključne dogodke leta, jih poveže in umesti v širši kontekst svetovnega dogajanja; oddaja ima vedno in dosledno močan avtorski pečat. Vsak od ustvarjalcev letnega pregleda svetovnega dogajanja vidi leto in ključne dogodke, ki so ga zaznamovali, po svoje, svoj komentar pa podkrepi z dejstvi in ključnimi podatki. Kolegica, ki je ena naših najbolj izkušenih novinark na področju zunanje politike, je v oddaji opozorila na vse pomembne izzive današnjega časa. Med njimi so brez dvoma tudi boj s podnebnimi spremembami, vzpon skrajne desnice, migracije in odprte rane Bližnjega Vzhoda. Vsako oddajo, vsak novinarski izdelek bi lahko secirali do onemoglosti, besedo po besedo, stavek po stavek.

O vseh svetovnih dogodkih smo v naših dnevnikih in tedenskih oddajah preteklega leta obširno poročali, tudi o palestinskem boju in Hamasu, o poslih evropskih držav z državami, ki kratkajo človekove pravice, o brexitu in težavah predsednice britanske vlade...

Mnoge od teh prispevkov je tudi s poudarki, ki jih omenja gledalka, pripravila prav Helena Milinkovič.

V oddaji Svet v letu pa lahko novinar/avtor vsaki temi nameni nekaj minut in to vedno pomeni le izbor vsebinskih poudarkov. O nobeni temi ne more povedati vsega, odloči se torej za svoj izbor.

Na Televiziji Slovenija verjamemo v pluralnost mnenj in glasov ter spoštljivo komunikacijo. Oddaja Svet v letu je avtorsko delo; razumevanje in sprejemanje različnih mnenj pa je eden od temeljev demokracije. Tudi v Sloveniji.«

Iz dodatnega pojasnila **varuhinje**:

»Oddaja Svet v letu je po zasnovi komentar zunanjepolitičnega in mednarodnega dogajanja v minulem letu, pri čemer je svojevrsten komentar že novinarjev izbor obravnavanih vsebin. Avtorski pečat oddaji vtisnejo tudi uporaba zaznamovanih besed, glasbena in grafična oprema ter pogosto že sama dramaturgija oddaje, ki ni le poročevalska. Žanr komentarja dopušča uporabo avtorskih prijemov in podajanje subjektivnih pogledov na obravnavano tematiko. V tem žanru ni mogoče uveljavljati načela nevtralnosti ali nepristranskosti, kakršno velja v poročevalskih (objektivnih) žanrih. Medtem ko poročevalec niza preverjena dejstva, komentator na podlagi teh dejstev, akumuliranega znanja in razumevanja konteksta izreče mnenje, komentar.

Ali bi moral novinar v takšnih preglednih in komentiranih oddajah pojasnjevati zgodovinski ali družbeni kontekst slehernega omenjenega dogodka ali fenomena? Medtem ko je v novičarstvu in poročevalstvu umeščanje dejstev v čas in prostor sestavni del novinarskega izdelka, pa pri komentarjih velja, da so nadgradnja in da komentirajo dejstva, za katera se upravičeno pričakuje, da jih bralci/poslušalci/gledalci že poznajo. Menim, da to velja tudi za oddajo Svet v letu.

Dodajam, da sem podobna mnenja zapisala tudi ob obravnavi sorodnih tedenskih (preglednih in komentiranih) oddaj, kot sta na Televiziji Slovenija sobotni Utrip in nedeljsko Zrcalo tedna ali na Radiu Slovenija petkova Centrifuga in Labirinti sveta.

Na koncu pojasnujem, da sem si tudi sama pozorno pogledala oddajo – žal mi je to uspelo šele z zamikom, kar je tudi razlog, da ste tako dolgo čakali na odgovor.

Povsem se strinjam, da bi bil izbor komentiranih dogodkov lahko tudi drugačen; kot nekdanja novinarka, urednica in avtorica podobnih oddaj lahko potrdim, da je odbiranje in izbiranje med zahtevnejšimi pripravljalnimi postopki v takšnih projektih. Ali objaviti vsega po malem, poiskati dobre in slabe novice, ali pa poglobiti pogled na specifične procese, dogajanja, fenomene in dogodke? Kako poplavo informacij povezati v smiselno in razumljivo celoto? Menim, da je avtorici uspel zanimiv in televizičen prerez minulega leta, ne da bi pri tem prezrla ključne premike, ki jih nekateri označujejo za tektonske v človeških zgodovini.«

Odzivi na Politično s Tanjo Gobec

Več odzivov je prispelo na premierno oddajo Politično s Tanjo Gobec, ki je bila na sporedu 6. januarja in se je osredotočila na trdnost manjšinske vlade in položaj premierja Marjana Šarca. Pritožniki so izrazili mnenje, da je bila oddaja pristranska in zato neprimerna za javno RTV.

»Z zanimanjem sem pričakovala novo oddajo POLITIČNO S TANJO GOBEC. Ko pa vidim koga ima v studiu ČISTA KATASTROFA DVA SKRAJNA LEVIČARJA KOMENTIRATA POLITIKO .ZA VAS OZ RTV JE TO URAVNOTEŽENO POROČANJE. Z muko sem gledala do kanca, hvala Bogu je bilo vsaj kratko.« (M. G.)

»Kaj me je zmotilo pri tej oddaji je to da je bila tema obravnavana zelo enostrasko, sogovornika nista bila zmožna ali hotela izreči ene same kritike na račun trenutnega predsednika vlade vendar sta gradila zgolj njegov lik in delo. Lahko si mislim kako bi streljala z topovi, če bi morala komentirati predsednika vlade, ki bi bil z strani desnice.« (J. L.)

»Nisem noben desničar, ampak to je preveč. Prosim sporočite, kako naj neham plačevati Vaše politikanstvo in zavajanje gledalcev.« (J. S.)

Pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa **Manice J. Ambrožič:**

»Očitki in kritike na račun oddaje Politično s Tanjo Gobec me presenečajo, saj je bila doslej na sporedu le ena oddaja. Soditi o tedenski oddaji potem, ko je bila objavljena le ena oddaja, je prehitro in zaletavo.

Gosta prve oddaje, ki je nastala v prazničnem tednu ob prelomu leta, sta bila dr. Janez Markeš in dr. Vlado Mihelj, ugledna kolumnista z dolgoletno kilometrino in širokim poznavanjem aktualnega političnega dogajanja doma in v tujini. Oba dogajanje poglobljeno analizirata in komentirata predvsem za tiskane medije, nastope v televizijskih oddajah pa sta zadnja leta odklanjala. Nastop v nedeljski oddaji Politično s Tanjo Gobec je bil prvi, na katerega sta pristala po nekaj letih, pri čemer sta dobivala več vabil z različnih informativnih oddaj Televizije Slovenije.

Zavedamo se našega poslanstva in pri vseh temah si prizadevamo zagotoviti najširši možen obseg predstavljanja različnih stališč in mnenj – kot zahtevajo Poklicna merila in načela novinarske etike v programih RTV Slovenija, a oddajo je potrebno presojati v daljšem časovnem obdobju.

V Informativnem programu Televizije Slovenija in tudi v oddaji Politično s Tanjo Gobec kot sestavnem delu tega programa si bomo prizadevali dobivati kar najbolj raznolike

sogovornike, ki bodo politično dogajanje osvetlili z različnih, pluralnih vidikov, posebej take, ki jih sicer težko in redko dobimo v goste, pa tudi tiste, ki jih mediji še nismo odkrili, imajo pa vsebinsko zanimiva in sveža stališča. Tanja Gobec je med našim najbolj prepoznavnimi voditeljsko-komentatorskimi imeni in čeprav je bil njen glas zaradi težav z zdravjem v nekoliko slabši kondiciji kot sicer, je profesionalno izpeljala pogovor. Prav zaradi resnih težav z zdravjem voditeljice pa smo oddajo začasno prekinili in to nedeljo je bil na sporedu TV Dnevnik običajne dolžine.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»S tem uredničnim poudarkom se strinjam, zato sem – preden sem pripravila odgovor na vašo pritožbo – počakala na prvo naslednjo oddajo. Ta je bila na sporedu v nedeljo, 20. januarja 2019 na TV SLO1. Tokrat je bila v ospredju analiza javnomnenjskih raziskav o podpori političnim strankam; komentarje so prispevali predstavniki različnih političnih strank, studijska gosta pa sta bila ministrica Alenka Bratušek in predsednica vladne stranke SAB ter poslanec SDS Anže Logar.

Menim, da se je s to oddajo potrdila namera uredništva, da gledalstvu TV Slovenija vsako nedeljo zvečer ponudi tako zastavljeno politično analizo, ki bo izbrani dogodek, proces ali fenomen osvetlila z različnih zornih (političnih) kotov. Dodajam, da sem v prvi oddaji, po kateri ste mi pisali, tudi sama pogrešala večji razpon in širši obseg stališč in mnenj o izbrani politični temi. Po zasnovi je namreč oddaja tedenski komentar, ki se »se poglobi v bistvo stvari«.

Pri tem poudarjam, da Poklicna merila in načela novinarske etike RTV Slovenija nepristranskosti ne enačijo z nevtralnostjo, kakor tudi uravnoteženosti v poročanju ne opredeljujejo kot matematično uravnoteževanje nasprotnih ali različnih mnenj, levih – desnih ali za - proti. Pri pluralnosti, uravnoteženosti in celovitosti novinarskih prikazov gre v prvi vrsti za dolžnost uredništev in ustvarjalcev, da v posamezni oddaji ali v nizu oddaj poskrbijo za prikaz različnih pogledov in nazorov, ter tako gledalcem omogočijo, da si o obravnavani tematiki sami oblikujejo sodbo.«

Nerazumljiva novica o tiskovni konferenci

Varuhinja je prejela pritožbo glede poročanja TV Slovenija s tiskovne konference o pritožbah na izid lokalnih volitev v Ljubljani, Mengšu in Idriji, ki je potekala 8. januarja. Novica o tem dogodku je bila objavljena v Prvem dnevniku. Pritožbo je vložil Vili Kovačič, kot kandidat za občinskega svetnika v MO Ljubljana, ter v imenu županskih kandidatov Tomaža Ogrina v Ljubljani, Gašperja Ferjana v Idriji in Tomaža Štebeta v Mengšu.

»Tiskovna konferenca 4 pritožnikov je trajala 1 uro. Poročanje pa je bilo daleč od celovite informacije o vsebini pritožb. Ugotavljam da ste novinarji in uredniki RTVSLO, kot javna RTV, ponovno kršili standard objektivnega in nepristranskega poročanja. Zato na programski svet naslavljam zahtevo za obravnavo tega primera in ukrepov za popravilo posledic tega in podobnih nedopustnih ravnanj. Pričakujemo, da bodo posledice odpravljene s ponovno informacijo o vzrokih za pritožbe posamičnih pritožnikov.

Poročanje RTVSLO je bilo skrajno zreducirano na naslov dogodka, brez poudarka na vsebinah pritožb. Skrajno skopo odmerjen čas 30 sekund v poročilih ob 13 h še zdaleč ni sorazmeren pomembnosti pritožb. Poudarjam tudi popolno neuravnoteženost poročanja, v primerjavi z volitvami v Kopru in Šmarjeških toplicah, kjer se ste o stališčih ena in druge strani tako rekoč na uro natančno poročali.«

Odgovor urednice Uredništva dnevnoinformativnih oddaj **Nataše Rijavec Bartha**:

»O vsebini tiskovne konference smo 8.1.2019 poročali v oddaji Prvi dnevnik ob 13. uri, in sicer z vestjo in izjavo, oboje skupaj v dolžini skoraj ene minute. Zato zavračamo očitke o skrajno skopem poročanju, v vesti in izjavi smo povzeli bistvo pritožb. Vsekakor bomo spremljali odločitve upravnega sodišča in morebitnih drugih sodnih instanc in o njih poročali. Seveda drži, da smo o dogajanju v Kopru in Šmarjeških toplicah poročali več, ker je bilo dogajanje v teh občinah bolj zapleteno, saj po volitvah ni bilo jasno, kdo bo novi župan – v Šmarjeških toplicah je bil napovedan celo prvi žreb zaradi enakega volilnega izida, v Kopru pa je bil po številnih pritožbah izid zelo tesen, očitane pa številne nepravilnosti. Glede same vsebine pritožb udeležencev tiskovne konference pa dodajmo, da smo o sporni vlogi občinskih glasil in podpori predstavnikov verskih skupnosti v kampanji v naših osrednjih dnevnoinformativnih oddajah poročali tudi pred volitvami.«

Iz dodatnega **varuhinjinega** pojasnila:

Menim, da je urednica vsebinsko primerno pojasnila razlike v poročanju o vznemirljivem povolilnem dogajanju na Primorskem in Dolenjskem, kjer so bili glasovi volivcev skoraj izenačeni in zato izidi zelo tesni in negotovi, ter o vaši tiskovni konferenci oz. vloženi upravnih tožbah zoper izid volitev v Ljubljani, Mengšu in Idriji, kjer bo o upravičenosti šele odločalo pravosodje.

Menim, da je uredništvo dogodku 8. januarja namenilo primerno težko, ko je še svežo novico s tiskovne konference uvrstilo v osrednjo popoldansko informativno televizijsko oddajo in z njo začelo pregled dogajanj tega dneva v Sloveniji. Menim, da uredništvo ravna prav, ko spremlja vse ravni družbenega dogajanja, vključno s pobudami civilne družbe ter z uvrščanjem različnih vsebin v različne informativne oddaje zagotavlja ravnotežje med svetovnimi, nacionalnimi, regionalnimi in krajevnimi informacijami.

Mnenje in priporočilo: Menim, da ustreznega ali zadostnega obsega poročanja ni mogoče ugotavljati s štetjem sekund, saj mora biti v ospredju vsebina. Ta mora biti podana nedvoumno in razumljivo, v ustreznem formatu. Menim, da je bila v tem primeru vsebina podana nejasno, saj prek izbranega žanra razširjene novice, iz sosledja besedila in izjave ter iz grafične in slikovne opreme ni bilo mogoče nedvoumno razbrati, kdo se je pritožil nad čem, kdo je vložil pritožbo glede ljubljanskih volitev oz. v zvezi s čim je bila vložena pritožba glede volitev v Idriji in Mengšu. Zato bom podala priporočila, ki jih navajam v nadaljevanju. Uredništvu priporočam, da temeljito pospremijo sodni razplet zadeve in morebitne pravne, politične in družbene posledice sodnih odločitev ter še naprej v prostor javnega dialoga vključujejo tudi neparlamentarne stranke.

Priporočam notranjo strokovno razpravo o žanrskih zakonitostih (Poklicna merila in načela novinarske etike, točka 5.4: »Novica mora biti jasna, nedvoumna, natančna in preverljiva.«) **ter skrbnejše odločanje o tem, kateri žanr je najprimernejši za prikaz različnih tematik, da zadovolji načelu celovitosti vsebine.**

Odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič** je sporočila, da so v uredništvu na priporočilo varuhinje opravili razpravo in napovedala tudi interno izobraževanje o izkušnjah tujih javnih televizij pri umeščanju novic in tem v svoje dnevno-informativne oddaje.

Odmevi o (tatinskem) podvigu

Gledalec **J. N.** je menil, da so v Odmevih 11. januarja za beg zapornikov iz koprskega zapora uporabili neprimerno besedo »podvig«:

»Kakšen podvig je, če dva zlikovca pobegneta? So sedaj to nove vrednote, ki jih uveljavlja javni zavod? Bo ga. Pesek predlagala predsedniku države, da jih odlikuje za podvig? Izražam ostro nestrinjanje s takim poimenovanjem pobega dveh zapornikov.«

Odgovor je pripravila **Rosvita Pesek**, voditeljica Odmevov:

»Slovar slovenskega knjižnega jezika besedo **PODVIG** opisuje kot ...«pomembno, drzno dejanje, ravnanje...« in med povezavami navaja tudi besedno zvezo »tatinski podvig«. Torej **PODVIG** ni nujno povezan le s pozitivnim vrednotenjem oz. dejanjem, ampak tudi s tatinskim dejanjem oz. tatvino, torej negativnim. Glede na to, kako je bil pobeg izveden, poznavalci pravijo, da filmsko, menim, da beseda **PODVIG** ne more motiti. Zagotovo pa tudi ne gre za nobeno prevrednotenje vrednot, kot nam jih očitata.«

Odmevi o varnosti na ameriški meji, kaj pa vir?

Gledalec **B. W.** je menil, da je objava podatkov o razmerah na ameriško-mehiški meji v Odmevih 11. januarja po nepotrebnem vznemirila gledalce. Zanimalo ga je, od kod podatki, ki so bili navedeni.

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič** je sporočila, da je ekipa Odmevov podatke črpala iz dokumentov, ki jih je pripravila ameriška Agencija za carine in zaščito meja. Gre za največjo ameriško agencijo, ki deluje na Ministrstvu za domovinsko varnost. **Varuhinja** je dodatno pojasnila:

»Dodajam, da je voditeljica pravilno navedla vir podatkov, ko je dejala, da gre za poročilo ameriške vlade o slabšanju varnosti na meji. Z vidika poklicnih meril in načel novinarske etike je bistveno, da se uporabijo podatki, za katere je na podlagi vira mogoče upravičeno pričakovati, da so verodostojni, in da se ob objavi tudi pove, kdo je vir. Pomembno je tudi, da so podatki objavljeni v kontekstu; v konkretnem primeru je šlo za znane okoliščine spora med ameriškim predsednikom in demokrati o ukrepih za omejevanje nezakonitih migracij (zid – da ali ne), konkreten poved pa je bil obisk predsednika ZDA D. Trumpe na južni meji. Dodajam pa, da v novinarstvu ob objavljanju statističnih podatkov ali drugih številčnih prikazov velja pravilo, da morajo biti številke podane tako, da občinstvo lahko izlušči razmerja, trende, deleže, upad/rast itd. Menim, da bi v konkretnem primeru gledalci upravičeno pričakovali vsaj pojasnilo, kaj absolutne številke, ki so bile navedene, pomenijo v časovnem nizu, ali gre za rast in kolikšno. Na to bom – kot že večkrat – vnovič opozorila pristojno uredništvo.«

Zadeva Intervju/Perko

Varuhinja je prejela več odzivov – kritik in pohval - v zvezi z oddajo Intervju, ki je bila na sporedu 13. januarja na TV SLO1. Novinar **Jože Možina** se je v tej oddaji pogovarjal s psihologom in psihoterapevtom **Andrejem Perkom**. Odzive je varuhinja združila in pripravila skupno poročilo z mnenjem in priporočilom. Objavljeno je kot **PRILOGA 1** na strani 38.

MNENJE (poudarki): Menim, da so pritožniki upravičeno opozorili na neustrezno izbiro žanra za izrekanje mnenj in stališč, ki so skrajna, kontradiktorna in posegajo v temelje družbene ureditve, v kateri velja načelo enakosti spolov, kjer so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in tudi enake možnosti, ne glede na spol.

Za nadzor ločnice med mnenji govorca na eni strani ter dejstvi in strokovnimi dognanji na drugi je odgovoren voditelj. Od voditeljev oddaj, v katerih se izrekajo polemična stališča, se pričakuje vzpostavitev kritične distance do izrečenega, ne glede na to, ali je to v soglasju ali nasprotju z njegovim osebnim stališčem in mnenjem.

Menim, da javnost urednikom in novinarjem ne more odrekati pravice do avtonomne izbire tem ali gostov, kakor tudi ni upravičeno pričakovati, da bodo idealizirali stvarnost ali jo prikazovali takšno, kakršna ni. Če v družbi obstajajo predsodki ali se razvema kontroverzna razprava, je o tem treba poročati in disonantna stališča predstaviti v programih javnega medija. Vendar pri tem velja načelo odgovornega in preudarnega podajanja vsebin, s spoštovanjem programskih in etičnih meril.

Ponovljena vremenska napoved

Gledalec **M. P.** je opozoril, da je bila po Odmevih 14. januarja predvajana stara vremenska napoved.

»Glede na dejansko vreme v naslednjih dneh sicer nič kritičnega, z vidika urednikovanja pa nesprejemljivo in v drugačnih vremenskih razmerah lahko celo škodljivo oz. nevarno.«

Odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič** se je v imenu Informativnega programa TV Slovenija za nenamerno napako opravičila. Iz odgovora **varuhinje**:

»Pojasnjujem, da je delo v dnevnoinformativnem pogonu izjemno stresno in zahtevno, saj napake dejansko niso dovoljene, vsaka človeška slabost – že hipna nepozornost, površnost, raztresenost, hitenje itd. – pa se tudi lahko vidi na ekranu. Zato si v uredništvih prizadevajo za takšno načrtovanje delovnika (v turnusih) in uporabo takšnih tehnologij, da nevarnost napak čim bolj zmanjšajo. Kot nekdanja urednica Uredništva dnevnoinformativnih oddaj se spomnim, da so nam takšne napake (in strah pred njimi) kradle spanec, in verjamem, da je tako tudi danes.«

Tednik, hvala za pomoč!

Varuhinja je prejela v vednost zahvalo Krajevne skupnosti Brestanica avtorjem prispevka o pogorelcih v Dolenjem Leskovcu, ki je bil v Tedniku objavljen oktobra lani. Takrat se je za pomoč zbralo prek 11 tisoč evrov, tudi po zaslugi tenkočutnega poročanja o družini v stiski.

Pod drobnogledom: Tarča o zaporih

Gledalec **M. Č.**, upokojeni penološki delavec, se je pritožil, ker so v Tarči 17. januarja objavili izjavo zapornika, češ, da ima vsak paznik in vsak zaposlen v zaporih »svojo ceno«.

»V času 40 letnega dela v zaporih nisem bil in tudi ne moji sodelavci obtožen za kakršnokoli tovrstno dejanje.«

Urednica **Nataša Rijavec Bartha** je odgovorila:

"V oddaji Tarča sta dva nekdanja zapornika, pobegli zapornik Damjan Mitrovič in zapornik, čigar identiteto so ustvarjalci oddaje prikriji, govorila o ceni, ki da jo imajo pazniki. V svojih izjavah sta paznikom torej očitala podkupljivost. Gostje v studiu - direktor Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij Jože Podržaj, predsednik Sindikata delavcev državnih organov Frančišek Verk in pravosodni policist David Ule - bi se lahko na navedbe zapornikov odzvali, pa se niso. Sami ustvarjalci oddaje pa niso nikjer govorili o konkretnih paznikih in njihovi domnevni podkupljivosti."

Iz dodatnega odgovora **varuhinje**:

»Kot varuhinja sprejemam pojasnilo uredništva, obenem pa obžalujem, ker ustvarjalci oddaje niso sami poskrbeli, da bi se o izjavi izrekli gostje v studiu. Tako pa je pavšalna in namigujoča izjava obvisela v zraku, kar je lahko za tiste, na katere je neupravičeno letel očitek nepoštenosti, zelo boleče. Uredništvo bom pozvala, da so na to bolj pozorni.«

Gledalca **M. U.** pa je zanimalo, kdo je zavajal – Televizija Slovenija ali Planet TV, glede na to, da sta obe hkrati predvajali oddajo o razmerah v zaporih, opremljeno z napisom »V živo«.

Odgovor **varuhinje**:

»Pojasnjujem, da celotna četrtekova oddaja iz Studia 3 (Tarča, Globus, Točka preloma) vedno poteka v živo. Tako je bilo tudi v četrtek, 17. 1. 2019, ko je bila na sporedu Tarča o razmerah v slovenskih zaporih.«

Z različnimi vatli o sodnih zadevah?

Gledalec **D. B.** je opazil, da je Dnevnik 22. januarja podrobno poročal o sojenju zaradi podkupnine na UKC Ljubljana, ne pa tudi o obravnavi v zadevi Gratel, v kateri se zagovarja tudi ljubljanski župan Jankovič.

»Zanima me :

- ali je to obektivno poročanje
- kje je profesionalna etika uredništva in novinarjev
- kdo dovoljuje tako selekcijo (napr. SDS ste več dni v prvih prispevkov vseh poročil masirali zaradi "nezakonitega" posojila v vrednosti par tisoč evrov. tu pa ko gre za korupcijo, podkupnine POL MILJONA evrov pa niti besede, kaj šele da bi raziskali kaj delajo organi pregona 13. let kolikor je minilo od dejanja.«

Pojasnilo urednice uredništva dnevno-informativnih oddaj **Nataše Rijavec Bartha**:

»Obvestilo, da je dne 22. 1. 2019 na sodišču tudi obravnava v zadevi Jankovič - Gratel, je bilo objavljeno šele zjutraj na dan obravnave, zato je o zadevi poročala le novinarka STA, ki je bila na sodišču po naključju, zaradi neke povsem druge zadeve. Sojenje se nadaljuje že ta četrtek, 31.1.2019 in ga bomo seveda spremljali.«

Tarča/minister za kulturo

Več gledalcev se je pritožilo nad oddajo Tarča 24. januarja o dogajanju na ministrstvu za kulturo, očitkih o nepravilnostih ter trpinčenju zaposlenih. Poleg telefonskih pritožb sta prispeli tudi dve pisni. Pritožniki so menili, da je bila oddaja zastavljena kot odstrel pristojnega ministra, hujskaško in senzacionalistično. Poudarka:

»Najprej naj povem, da ne zagovarjam ministra kot takega, niti ne zagovarjam avtoritarnosti in trpinčenja. Samomor nekega uslužbenca ni ustrezen povod. Vsi, ki se dotikajo problema samomorilnosti, bi se morali o tem veliko bolj poučiti: dostikrat gre za strukturo osebnosti, tako dejanje pa se v človeku pripravlja zelo dolgo časa in povsem nestrokovno je, da se kar počez pripisuje krivdo bodisi njegovim bližnjim, sodelavcem ali nadrejenim. V oddajo vabljeni s Konservatorija za glasbo je bil tisti, ki je vpadal v besedo in svoja stališča podajal zelo vehementno. Po današnji objavi v časniku Delo je ga. Andreja Rihter tista, ki jo čaka revizija poslovanja Foruma slovanskih kultur. Dva udeleženca v oddaji torej zame nista delovala verodostojno in oddaja je bila bolj podobna javnemu linču. (**M. O. P.**)

“Bila je na sporedu, ko je bilo še vse zelo nejasno in ko so bili mediji že polni obtožb o mobingu in trpinčenju ministra Prešička, o množici prijav mobinga v preteklih letih na tem ministrstvu, ko Prešička tam sploh še ni bilo, o samomoru zaposlenega na ministrstvu, ki je bil nejasno tudi povezan s trpinčenjem tega ministra (na vaši TV je bilo vse tudi spremljano z neetično ponavljajočim se prizorom sveče in gerbere, položenih ob vogalu stavbe ministrstva); kdor je temu vsaj malo sledil, temu so se zastavljala številna vprašanja o tem, kaj je res in kaj ni, predvsem pa, kako je mogoče, da mediji v isti koš mečejo obtožbe, natolcevanja, dejstva, samomor...Da bi Tarča katero od teh vprašanj razrešila, ni bilo možno pričakovati, tako da je bilo že ob napovedi jasno, da gre ponovno za popadljivo aferaško novinarstvo, ki bo iz vsega naredilo še večjo godljo, kar se je res zgodilo. Sedaj že bivšega ministra ne poznam, ničesar o njem ne vem, morda je vzkipljiv, morda se hitro razburi, niti eno pričevanje v oddaji pa ni dokazovalo, da bi koga trpinčil. (...) Ta neprofesionalna in senzacionalistična oddaja je bila sramotna za nacionalno TV, ki s takimi oddajami podpihuje med državljani Slovenije popadljivost, nestrpnost in nesposobnost za kompleksno razumevanje problemov in dialog.« (M. R.)

Odziv uredništva in varuhinjino poročilo z mnenjem in priporočilom sta objavljena kot **PRILOGA 2** na strani 43.

MNENJE (poudarki): Javni medij ima ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da z vso kritiko in ostrino obravnava nepravilno, nezakonito, koruptivno ali nasploh neetično delovanje nosilcev oblasti ter sume takšnega ravnanja. A je pri tem dolžan izhajati iz preverjenih dejstev, v razpravi skrbeti za strpen dialog in ščititi osebno dostojanstvo vseh sodelujočih ter ohranjati nepristransko etično razmerje do vseh povabljenih.

Menim, da uredništvo ni poskrbelo za takšno zasnovo in potek oddaje, sestavo gostov, vsebinske iztočnice in vodenje pogovora, da bi lahko gledalci nedvoumno razumeli fokus oddaje ter ločnico med dejstvi, namigi, očitki in mnenji o raznovrstnih in med seboj nepovezanih zadevah, predvsem med očitanimi ministrovimi ravnanji v sedanosti in preteklosti, med aktualnim in preteklim dogajanjem na Ministrstvu za kulturo ter nekaterimi povsem nepovezanimi in specifičnimi dogodki domnevnega mobinga v drugih ustanovah.

Moje mnenje, žal nerazumljivo

Gledalca N. N. in D. R. sta težko spremljala oddajo Moje mnenje, ki je bila na sporedu 23. januarja, saj je bila gostjina slovenščina slabo razumljiva.

»Tudi njeno mnenje je morebiti zanimivo, žal pa razumem samo tu in tam kakšno slovensko besedo. Nisem edina. Ali se to da urediti s sprotnim prevajanjem, če je oddaja v živo, sicer pa verjetno s podnapisi v slovenščini?« (D. R.)

Odgovor odgovorne urednice **Manice J. Ambrožič:**

»O temi, ki jo izpostavlja gledalka, smo se pogovarjali in na koncu presodili, da je sogovornica vsebinsko izjemno zanimiva. Presodili smo, da občasno nekoliko slabša artikulacija ne bo bistveno omejila razumevanja dragocenih razmišljanj naše gostje v oddaji, ki sicer predava študentom na Filozofski in na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani.«

Studio City: pogovor brez opozicije

Gledalec F. R. se je pritožil »nad neuravnoteženo poslansko zasedbo gostov v oddaji nacionalne RTV«. Pritožba se je nanašala na oddajo Studio City 28. januarja, v kateri so o razmerah v vladi razpravljali trije koalicijski poslanci.

»Nacionalna RTV je dolžna take oddaje uravnovežiti z zasedbo poslancev kadar vabi v oddajo same poslance na pogovor, ne pa da povabi na pogovor same koalicijske poslance.«

Urednica oddaje Studio City **Alenka Kotnik** je odgovorila:

»V ponedeljkov pogovor o notranje političnih dogajanjih smo v petek povabili tudi opozicijo in do ponedeljka popoldan, ko so odpovedali sodelovanje, sem bila tudi prepričana, da se bodo oddaje udeležili. Nato smo pogovor zastavili s koalicijskimi strankami.«

Grafike na TV SLO3: premajhne in neberljive, drugič

Po tem, ko se je decembra več gledalcev pritožilo nad spremenjeno grafično podobo TV SLO3 (decembrsko poročilo, str. 8), je odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič** januarja sporočila:

»Od četrтка, 24. januarja so črke v t. i. kravlu z novicami na TVSLO 3 povečane; prav tako smo se odločili, da bomo odslej pri teh prikazih uporabljali le velike tiskane črke.

Po dogovoru z dnevnimi uredniki na TVSLO 3 smo po novem dolžino novic skrajšali na 80 znakov. Tako bomo preprečili, da bi se ob daljšem grafičnem prikazu velikost črk zmanjšala.«

Več gledalcev je, glede na prejete telefonske klice, spremembo opazilo.

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Gledalci so pohvalili

Varuhinja je prejela več pohval za oddaje, ki nastajajo v Kulturnem in umetniškem programu (nekateri so ji v vednost poslali avtorji oddaj). Gledalci so pohvalili Mestne promenade – oddajo o Radovljici (avtor Andrej Doblehar), prenos bogoslužja iz Reteč ter oddajo Družbeni fenomeni – evtanazija (avtorica Katja Stamboldžievski).

»Kot zdravnik sem se srečal s primeri, kjer bi mi bilo v veliko olajšanje in oporo, če bi pri nas tudi veljal belgijski sistem. Hkrati bi tudi sam rad imel izbiro, ki je mogoča v državah, kjer je evtanazija in pomoč pri samomoru mogoča. Oddaja je v kratkem času na uravnovešen in kvaliteten način podala sliko stanja in gledalcu omogočila, da se lažje pozicionira glede svojega stališča. Upam, da ta oddaja ne bo izzvenela v našem družbenem molku in da bo rtv Slovenija vztrajala naprej, da se bo javna debata okoli te teme okrepila. (M. M. o oddaji o evtanaziji)

Varuhinja je v vednost prejela tudi zahvalo Zavoda za varstvo kulturne dediščine urednici Uredništva oddaj za kulturo za dobro sodelovanje v letu 2018. V Zavodu so se razveselili, da je TV Slovenija v lanskem letu pripravila dokumentarna filma Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost ter Televizija in kulturna dediščina.

Ekipa Bled: dovolj dobro za TV Slovenija?

Več gledalcev je komentiralo nadaljevanko Ekipa Bled. V telefonskih klicih so menili, da ima površen zaplet, da ni zanimiva in da je prekratka (za prekinjanje z oglasi). Gledalka **N. K.** je nacionalki očitala zapravljenost:

»To zadnje se nanaša na RTV naročnino, ki jo zapravljate za zmazke kot je tako napovedovana in promovirana nova nadaljevanka vaše hiše, kakor že njeno predhodnico Mame, ki je gledala

z vsakim nadaljevanjem, da o Novih dvajsetih sploh ne izgubljam besed. Pridružujem se gospe Rogljič z Vikend magazina, dodala bi le, da že tako kratko minutažo krajšate z reklamami (ki vam jih dovoljuje zakon), tako da se ta približa tisti med osemnajsto in devetnajsto, ki je namenjena malčkom. Kdo živi v prepričanju, da odrasli nismo sposobni daljše koncentracije, ali je to preventiva pred glavobolom, ki narašča z dolžino gledanja?(...) Šestdeset let imate in vam, kot kaže, pohaja sapa. Kje so časi vaše mladosti, ko smo gledali Dekameron, Male oglase, ... Žal, zgodovina. Morda pa oddelek v katerem se bere in izbere scenarije potrebuje prevetritve?«

Odziv urednika igranega programa Janija Virka:

»Vse komisije potrebujejo občasno prevetritev, prav imate. Tudi na RTV S je tako, nikoli v komisijah za izbor del neodvisnih producentov niso isti ljudje. Vsem pa je lastno to, da poskušajo od prispelih scenarijev izbrati najboljše. Komisija ne piše scenarijev, sodelavci RTV S poskušajo poslane tekste kasneje dvigniti na čim višjo raven. Če pa bi Igrani program lahko odločal, bi dali prednost snemanju kvalitetnih dramskih nadaljevanj, filmov po klasiki slovenske literature (Bobri, Pod svobodnim soncem) ali evropskih uspešnicah slovenskih avtorjev (Angel pozabe Maje Haderlap). Cenimo mnenje vsakega gledalca, tudi kritičnega seveda, razumemo, da jim kakšne stvari niso všeč, cenimo pa tudi tiste, ki gledajo naš program z veseljem in dobrohotno. Tudi ti štejejo. Tretjo epizodo Ekipe Bled je gledalo celo več gledalcev kot prvo, preko 223000. Očitno je, da so z njo zadovoljni.«

Pojasnilo v. d. direktorice TV Slovenija Natalije Gorščak:

»V preteklosti in trenutno sodelujemo v več evropskih projektih, ki pa niso dramske, saj v velikih koprodukcijah nimamo možnosti sodelovanja kot koproducenti – vložki v eno 25-minutno epizodo so višji od cene, ki jo ponavadi mi plačamo za epizodo, 50-minutnih pa si ne upamo primerjati. Kljub temu, da nam »uzakonjena naročnina daje potuho«, npr. Češka televizija lahko snema nadaljevanke, katerih vrednosti epizod se gibljejo med 130.000 in 250.000€, kar je pri nas letni proračun enega od programov, ne pa cena epizode. Slovenija je majhen trg in v preteklosti je imela Televizija Slovenija mnogo več sredstev za svoje delovanje, zdaj smo v bistvu ena »najrevnejših« televizij v Evropi, in na Balkanu sta srbska in hrvaška javna televizija v mnogo boljšem finančnem stanju, kot mi. Predlagamo, da si ogledate letno poročilo naše inštitucije in preverite, koliko denarja od vašega RTV-prispevka dejansko pride na TV SLO, koliko zaslužimo na trgu in morda boste ugotovili, da tega denarja ni malo. Ko pa govorimo o trženju lastnega programa – prav zanima nas, katera država z »majhnim« jezikom in trgom s tem lahko pridobiva dodatna sredstva. Avstrija je zelo uspešna, ampak imajo jezik, za katerega imajo velik trg; Čehi s prodajo ne zaslužijo niti tretjine povračila vložka v produkcijo, pa so zelo organizirani, dodatno podprti s strani države; Nizozemci in Belgijci (Flamci) imajo z zaslužkom težave – ravno tako ne uspejo pokriti večjega dela stroškov; uspešni so le v Norddivisionu, kjer imajo podoben model, kot ga je imela stara Jugovizija – vemo pa, da v tem trenutku res učinkovitega sodelovanja na področju bivše Jugoslavije ni mogoče vzpostaviti – vsaj takega ne, ki bi vsem prinesel vračilo večine vložka v skupno delo.«

Varuhinja je gledalki pojasnila, da je RTV prispevek namenjen delovanju celotnega javnega medijskega servisa in ne le za snemanje TV-oddaj. Gledalka se je za izčrpen odgovor zahvalila:

»Vem, da prispevek ni namenjen le televiziji, je pa le-ta verjetno najbolj izpostavljena. Sem tudi zelo redna poslušalka prvega radijskega programa in tam me zelo redko kaj spravi v

slabo voljo, morda kak glasbeni izbor in telefonski kilerji, ki se oglasijo takoj, ko se odprejo linije za poslušalce. Vem da so v vaši hiši, tudi na televiziji ljudje, ki trdo delajo in se zelo trudijo, pa nanje v slabi volji čisto pozabimo.«

Dobri filmi, ampak ob tej uri?

Trije gledalci so se odzvali na uvrstitev filmov v sredin termin Filma tedna. Dva sta pohvalila celovečerni film Majde Širca devet krogov (9. januar), vendar menila, da bi zaradi prizorov nasilja bolj sodil v pozne večerne ure kot v sredo ob 20-ih. Sta pa opazila, da je bil film ustrezno označen. Teden pozneje, 16. 1., je gledalka **B. S.** pisala zaradi predvajanja filma Krvavo mleko.

»Ne, da pišemo pritožbe, bi nas lahko kdaj vprašali kaj preprosti ljudje želimo.... Ko pridem v sredo iz službe....dolga sredo, si preprosto želim pogledati en dober evropski film, ampak včerajšnji je bil.....da ne govorim kaj.... .«

Odziv **Igorja Palčiča**, urednika tujega igranega programa:

»Film Krvavo mleko je napeta francoska veterinarska drama, primerna za naš sodobni čas in problematiko. Sredini filmi ob 20.05 so izbrani glede na udarni programski čas v katerem so predstavljeni in imajo torej zakonske omejitve glede primernosti in privlačnosti, glede na dolžino, ki zaradi Odmevov ne sme preseči dolžine 105ih minut, in glede na programsko usmeritev javnega servisa, ki je zavezan evropski filmski produkciji in njeni raznolikosti.«

Male sive celice, zaplet na snemanju

Varuhinja je bila vključena v daljšo korespondenco med mentorico in starši otrok, ki so 19. decembra sodelovali na snemanju Malih sivih celih, ter vodstvom TV Slovenija in Uredništvom otroškega in mladinskega programa. Pritožniki so menili, da so bili otroci v eni igri prikrajšani. Uredništvo je v odzivu pojasnilo, zakaj so v tem primeru upoštevali dejanske razmere v studiu, kakor to tudi sicer počnejo (na primer v neki drugi igri, ko so imeli težave v ekipi pritožnikov). Varuhinja je sodelovala v dopisovanju, nato pa tudi vodila pogovor med obema stranema, ki je v prostorih RTV Slovenija potekal 28. januarja. Starši so preklicali umik soglasja za predvajanje oddaje Male sive celice. Sodelujoče otroke, ki so se počutili prikrajšane, bo uredništvo povabilo, da si ogledajo potek priprav na terensko in studijsko snemanje ene od oddaj v mesecu maju.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Zdravica s šampanjcem ali penino?

Vitezinja vina **N. P.** je opozorila, da so v silvestrski oddaji pri novoletni zdravici omenjali šampanjec namesto penine.

»Izobraženi, razgledani, pronicljivi, všečni, pa bi morali vedeti, da v Sloveniji vina »z mehurčki« poimenujemo penina in ne šampanjec. Tudi v Franciji lahko ta vina poimenujejo šampanjec le, če so bila pridelana in donegovana v regiji Šampanja. Ne bo odveč poučiti jih o tem.«

Varuhinja je sporočilo posredovala uredništvu.

Slovenski pozdrav: to ni humor!

Več gledalcev je izrazilo nejevoljo nad nastopi humoristke v oddaji Slovenski pozdrav. Poudarjali so, da njeni vložki niso humoristični. Primera:

»Po večini imamo pozitivno mnenje o oddaji in prispevkih, ki so v njej, vendar se nam vedno zastavlja vprašanje kakšne vrline ima » humoristka « Urška, da ste jo uvrstili v oddajo. V kolikor imate kakšne raziskave o gledanosti oddaje sem skoraj prepričan, da vam je gledanost padla zaradi njenega humorja. Med svojimi prijatelji, znanci, sodelavci nisem dobil pozitivnega mnenja na njo in njen humor. Tudi v oddaji Kdo bi vedel kot kapetanka jo je grozno gledat in poslušat, zato vas sprašujem koliko časa jo bomo prisiljeni gledat v vaših oddajah. Prepričan sem, da se zaradi mojega mnenja ne bo nič spremenilo v programski shemi vendar čutim neko olajšanje, ko sem sporočil svoje mnenje.« (I. B.)

»Mislim, da njeno obnašanje in njen humor ne sodita na nacionalno TV. V zadnjem času pa nastopa povsod in na vseh kanalih. Sem starejša, rada gledam TV – nacionalko, imate dober program, za vsakega se najde kaj zanimivega. Nisem kritizerka, vendar to presega že vse meje in nas s svojim obnašanjem dobesedno vse poneumlja.« (V. K.)

Odgovorni urednik Razvedrilnega programa **Vanja Vardjan** je zagotovil, da bodo mnenja gledalcev vključili v snovanje novih epizod oddaje, o vlogi, ki so jo zaupali humoristki, pa je zapisal:

»Njena vloga in pojavnost v oddaji sta dobronamerni, v duhu interpretacije razlik med spoloma, odnosov v družbi, o katerih kroži veliko stereotipov, in se jih ustvarjalci oddaje na subtilen način dotikamo.«

Radi bi uživali v dobrem glasbenem šovu!

Gledalec **J. T.** je na več naslovov poslal pismo, v katerem je zapisal, kaj vse ceni na javni RTV (»Imate vrhunske novinarje in voditelje oddaj, predvsem mislim na tiste v informativnem programu, tudi kar se tiče oddaj za otroke in mladino, se ne morete primerjati z nobeno od konkurenčnih hiš.«), podrobneje pa je opisal, kakšne televizijske oddaje najbolj pogreša.

»K pisanju sta me napeljali dve oddaji našim južnih sosedov, Luda noč (RTS) in A strana HRT. Ker sem ljubitelj dobre zabavne glasbe, gledam slednjo vsako soboto zvečer, če sem le doma. In pomislim, koliko kakovostnih izvajalcev imam v Sloveniji. Mi pa jih moramo v glavnem poslušati govoriti, namesto, da bi nam peli. Razumem, da morate zaposliti vaše voditelje, ki prejemajo redno plačo, zadnji čas pa je, da nam nacionalna TV ponudi tudi kakšen dober show in da ti naši pevci in pevke, ki jih ni malo, končno zapojejo ob spremljavi orkestra, back vokalov...tako kot to delajo v Zagrebu. Seveda tudi pogledam tovrstne oddaje na tujih kanalih, vendar razumem da se s kakšno ARD, ZDF, RAI, ORF ali FR2 ne moremo primerjati. Zato želim ostati realen, naredimo vsaj nekaj podobnega kot Hrvati ali Srbi. Mislim, da tudi nakup licence ne bi bil nič bogokletnega, kot ste pred leti naredili npr. s Piramido. Predvidevam, da me boste želeli "odpraviti" s Slovenskim pozdravom. Mislim, da si zabavna in narodno-zabavna glasba zaslužita vsaka svojo oddajo. Pri obeh zvrsteh imamo odlične izvajalce, na katere smo lahko zelo ponosni. Res pa je, da kakovostna zabavna glasba zazveni v vsej svoji lepoti samo z orkestrom ali vsaj nekoliko večjo instrumentalno zasedbo ter back vokali. Upoštevati je treba, da mnogi ljubitelji t. i. zabavne glasbe (pop, rock ipd.) niso ravno naklonjeni narodno zabavni. V letu, ki se je dobro pričelo si resnično želim, da bi namesto raznih kvizov, ali bog ne daj vpitja, kot je bilo npr. v oddaji Vse je mogoče, uživali tudi v kakšnem dobrem glasbenem showu.«

Odgovor **Vanje Vardjana**, odgovornega urednika Razvedrilnega programa:

»Tudi moje mnenje se bistveno ne razlikuje od vašega, a kot je v odgovoru zapisal generalni direktor RTV Slovenija, takšna redna oddaja presega naše možnosti in to predvsem na finančnem in produkcijskem področju. Bom kar konkreten.

Oddajo Luda noč na RTS-u sem si ogledal na snemanju skupaj z ustvarjalci oddaje, od njih pridobil vse potrebne podatke o načinu produkcije in jih skupaj s posnetkom treh oddaj posredoval našemu producentu. Izračun kaže, da je taka oddaja dva krat dražja kot naše sedanje sobotne prime time oddaje, in tri krat dražja od naše petkove prime time oddaje Slovenski pozdrav. Obe naši vikend prime time oddaji sta sicer poleg osrednjega dnevnika in oddaje Vem najbolj gledani redni oddaji TVS. Pri možni produkciji oddaje kot je Luda noč, obstaja še ena težava. Največji studio TVS, Studio 1, zaradi premajhnih gabaritov, ne omogoča produkcije takšne oddaje, vsaj ne v obsegu kot jo lahko gledate na RTS-u. Druga oddaja, ki ste jo omenili, A strana na HRT, je tudi v našem fokusu. Problemi so podobni kot pri oddaji Luda noč (finance, studio,) , a še nisem vrgel puške v koruzo in si bomo skupaj s producentom in režiserjem ogledali produkcijo oddaje A strana ko se ta ponovno vrne na spored HRT. PO ogledu in pogovoru z ustvarjalci na HRT, bo mogoče ugotoviti ali je sodelovanje mogoče in v kakšni obliki.«

EMA: kako bo izbrana slovenska pesem?

Trije gledalci so spraševali, kako bo potekal izbor slovenske pesmi za pesem Evrovizije in kolikšno težo bodo imeli gledalce, ki bodo sodelovali v glasovanju.

»EMA 2019 bo potekala na identičen način, kot v letih 2011, 2015 in 2016... Na podlagi ocen oz. točk strokovne žirije se v superfinale EME 2019 uvrstita dve tekmovalni skladbi, med katerima bo o končnem zmagovalcu in potniku v Tel Aviv odločalo telefonsko glasovanje.... Resnično upam in si iskreno želim, da je napočil že skrajni čas, da RTV Slovenija ponovno omogoči in zagotovi vsem sodelujočim izvajalcem na EMI 2019 kar se da enakovredne in demokratične pogoje za zmago... Prosim uvedite omejeno telefonsko glasovanje na EMI 2019, ali pa ukinite televoting in naj o zmagovalcu odloči zgolj in samo strokovna žirija !!!« (J. J.)

»Vidim, da ste torej tudi na TV Slovenija prepoznali, kaj deluje, da se prepreči kuhinja in zato ne razumem, da ste za letos storili tako velik korak nazaj, ko ste iz 30 članov komisije šli spet na samo tri, kjer ima vsak član možnost, da pokvari rezultate. Je možno, da prisluhnete nam oboževalcem (in zdravemu razumu) ter ne storite te nerazumljive poteze in vrnete sistem EME na nivo kot je zadnja leta že bila? Upam, da vrnitev k zastarelemu formatu komisije, ki občinstvu vsili le dve pesmi, ne pomeni še to, da bo tudi televoting šel po starem in bodo razni izvajalci spet lahko glasovali neomejeno za eno skladbo s po tisoči glasovi??« (U. P.)

Urednik Razvedrilnega programa **Vanja Vardjan** je pojasnil, da bodo tako kot lani telefonske klice omejili na 5 iz posamezne številke. Podal pa je tudi širše pojasnilo o poteku izbora:

»Pravila Zveze evropskih radiotelevizij (EBU) za Pesem Evrovizije dovoljujejo vsaki sodelujoči radioteleviziji, da izvajalca izbere na poljuben način. V veljavi so tako televizijski izbori, kot je razen ene izjeme navada tudi na RTV Slovenija, kot tudi interni izbori, kjer radiotelevizije same izberejo avtorje in izvajalce pesmi brez sodelovanja javnosti. V letu 2018 je približno tretjina radiotelevizij na tak način izbrala svojega predstavnika na Pesmi Evrovizije. Na RTV Slovenija smo že nekajkrat spremenili način izbora; imeli smo več predizborov, pa tudi samo eno oddajo, tako kot letos. Uporabili smo tudi različne sisteme glasovanja, največkrat pa smo uporabili kombinacijo glasovanja glasbenih strokovnjakov in poznavalcev

ter glasovanja javnosti prek telefonov, in tako bo tudi v letu 2019, namreč uporabili bomo sistem, ki je bil v veljavi že trikrat (2011, 2015 in 2016).

Predstavniki RTV Slovenija so se od uvedbe predizborov na Pesmi Evrovizije petkrat uvrstili v veliki finale. V letih 2007 in 2014 sta bili zmagovalni pesmi izbora EMA izbrani izključno s telefonskim glasovanjem, leta 2018 v kombinaciji glasovanja žirij in javnosti, dvakrat pa po sistemu, ki ga bomo uporabili tudi letos. To je bilo v letih 2011, ko nas je zastopala Maja Keuc, in leta 2015, ko sta nas zastopala Maraaya. Prav slednji izvajalki sta od leta 2004 (ko je EBU na Pesmi Evrovizije uvedla predizbore) pa do 2018 najboljše uvrščeni slovenski izvajalki na Pesmi Evrovizije.

Za letos smo torej izbrali sistem glasovanja, s katerim smo na Pesmi Evrovizije imeli največ uspeha, hkrati pa ne gre pozabiti, da bo imela prav javnost zadnjo besedo. Sistem glasovanja smo javno objavili hkrati z objavo Vabila za sodelovanje na izboru EMA 2019, tako da so vsi zainteresirani avtorji in izvajalci sistem glasovanja na izboru EMA poznali še preden so se odzvali vabilu. V uredništvu Razvedrilnega programa nismo prejeli nobene pripombe na sistem glasovanja s strani zainteresiranih avtorjev in izvajalcev.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Komentiranje zimskih športov

Več gledalcev je podalo pripombe glede komentiranja športnih prenosov zimskih športov (smučarski skoki, drsanje...). Nekateri so komentirali slog komentiranja določenih športnih komentatorjev, drugi konkretne prenose ali tehnične omejitve prenosov. Varuhinja je z vsemi odzivi seznanila pristojni program, na tem mestu pa navajamo nekaj primerov odzivov.

»Sicer se pa pritožba poleg danes poslušanega nanaša tudi na siceršnje "kramljanje" Jelka Grosa v času prenosov smučarskih skokov. V prenos vnaša izjemno veliko negativizma, v svojih komentarjih stalno izraža pesimizem.« (M. K. T.)

Iz primera odgovora odgovornega urednika Športnega programa na TV Slovenija **Gregorja Peternela**:

»Jelko Gros je strokovni sodelavec TV Slovenija postal zaradi športnih kompetenc in govorne spretnosti. Je izjemen poznavalec skakalnega športa v katerega je še vedno aktivno vključen. Morda včasih preveč gostobeseden, pa zato izgubi nit svoje misli, a s svojimi komentarji še vedno dodana vrednost neposrednih prenosov in zato nameravamo sodelovanje z njim nadaljevati.«

Gledalka **M. M.** je izrazila kritiko komentiranja posnetka ženskih smučarskih skokov na TV SLO2 13. januarja.

»Ne vem zakaj, je komentator v finalu skokov pri vsakem skoku navedel, poleg trenutnega dosežka, tudi končno uvrstitev. S takim komentarjem izgubi tekma ves smisel, ker tak način prenosa izniči vso draž in napetost, ki jo prinese ogled tovrstnih dogodkov.

V kolikor je to pravilo, pri posnetih prenosih predlagam, da v bodoče objavite samo štartno listo in rezultate in prihranite pri televizijskih pravicah.«

Odgovorni urednik **Gregor Peternel** je pojasnil, da je reporter "komentiral ob prevajanju in je že imel končne rezultate. Bom rekel, da je šlo za obrtno nespretnost na katero ga bom opozoril."

Preveč o Dončiču, Kopitarju...

Varuhinja je prejela dva odziva povezana s poročanjem TV Slovenija glede športnih dosežkov slovenskih športnikov, ki se udeležujejo v tujih klubih. Eno sporočilo je bilo splošne narave (gledalec je naknadno pojasnil, da se je nanašalo na poročanje o košarkarju Luki Dončiču), v drugem (so-naslovljenem) pa je gledalec poleg uspešnega košarkarja izpostavil tudi poročanje o športnih dosežkih hokejista Anžeta Kopitarja.

»Že kar nekaj časa nas dobesedno na vseh mogočih napovednikih na teletekstu in drugje posiljujete z Dončičem in Kopitarjem. Kot glavno informacijo pri športnih poročilih na TV ali radiju nam dobesedno vsak dan v glavo "nabijate" njune koše in gole, ki zanimajo le peščico njihovih navijačev.« (A. G.)

»Zanima me ali ste že obravnavali kakšno vprašanje povezano z načinom poročanja o udeleževanju slovenskih "športnikov" v tujih klubih - npr. vsakodnevno poročanje o tem koliko podaj je dal določen športnik, kar se mi zdi povsem nepotrebno, da ne rečem nadležno.« (M. K.)

Iz odgovora **Boštjana Ogrisa**, urednika dnevnoinformativnega programa športnega uredništva:

»Lahko vam odgovorim le glede pojavnosti obeh v športnih poročilih na televiziji. Naredil sem analizo objav zadnjih dveh mesecev. V tem času smo Anžeta Kopitarja omenili v treh dneh. Luko Dončiča v 14 dneh. Za primerjavo sem vzel nekaj ostalih uspešnih slovenskih športnikov. V istem časovnem obdobju je Ilka Štuhec na naših zaslonih nastopala 15 dni, Jakov fak 14, Peter Prevc 12 in Žan Kranjec 11 dni. Luka Dončič je bil kot glavna informacija omenjen dvakrat, ko je postavil mejnike lige NBA, vsi ostali omenjeni športniki so bili kot nosilna novica predstavljeni večkrat. Mislim, da to dokazuje, da se trudimo objave enakomerno porazdeliti med različne športe in športnike.

Zdaj pa še o priljubljenosti Luke Dončiča. Ankete res nismo opravili, toda že bežen pogled na našo spletno stran dokazuje, da je za naše gledalce zelo zanimiv. Vsaka njegova objava v naših poročilih je bila namreč najmanj dvakrat bolj gledana od ostalih športnih novic istega dne. Nenazadnje gre za športnika Slovenije v letu 2018. Preden sem odgovoril na vaše pismo, sem moral neki gledalki pojasniti, zakaj o Luki Dončiču poročamo premalo.

Skratka, med našimi gledalci bi številni radi Luko Dončiča gledali vsak dan, številni menijo, da bi o njem morali poročati manj, mi pa se trudimo, da bi našli neko srednjo mero.«

Gledalec **M. K.** ni bil zadovoljen z odgovorom:

»Menim, da je bistvena razlika ali gre za poročanje o športniku, ki zastopa Slovenijo ali slovenske klube ali pa za športnika, ki igra za tuj klub in ima predvsem "komercialno" ozadje in je vprašanje, če temu sploh lahko rečemo šport.«

V. PROGRAM PLUS

Dobro jutro: česa je premalo in česa preveč

Gledalci so zlasti po telefonu podajali najrazličnejša mnenja o oddaji Dobro jutro: o voditeljicah in voditeljih, pogostem pojavljanju Marije Merljak, novi rubriki Zale Đurić, sprejemanju telefonskih klicev in dolgem čakanju na vključitev v studio ter prikazovanju rezultatov telefonskega glasovanja. Varuhinja je sporočila posredovala uredništvu in predlagala, da mnenja po strokovni presoji vključijo v snovanje oddaje.

Glede rubrik Porota ter Mars in Venera, ki vključujeta telefonsko glasovanje, pa je spomnila na določila v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike, po katerih je treba povedati, da ne gre za strokovno javnomnenjsko raziskavo, ampak za ilustracijo razpoloženja gledalcev. Urednica oddaje **Daša Lamut Prosen** je sporočila, da bodo odslej pri objavi rezultatov vedno poudarili, da ne gre za statistično analizo in da želijo tako le popestriti oddajo.

VI. TV MARIBOR

Ukinjena oddaja Na vrtu?

Gledalka **S. B.** sprašuje, kaj se je zgodilo z oddajo Na vrtu (TV Maribor).

»Ugotovila sem, da te oddaja ni več na sporedu in me zanima, kaj se dogaja na RTV, da ukinjate oddaje, ki so gledane.«

V. d. direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak** je pojasnila:

»Ustvarjalci oddaje Na vrtu so na koncu zadnje oddaje 29. decembra (22:50) gledalce obvestili, da se bodo ponovno na sporedu ob 16:30 prvo soboto v februarju. Tak je bil tudi dogovor z bivšim Odgovornim urednikom reg. TV-programa RTV centra Maribor. Taka je bila želja ustvarjalcev, v RTV centru v Mariboru pa so za štiri sobote naredili izbor dokumentarnih oddaj CIRCUM-a.«

Gledalka se je pritožila tudi glede ponavljanja oddaj; varuhinja ji je podala standardno pojasnilo glede obsega programov in storitev RTV Slovenija.

VII. TV KOPER

Pohvaljeni S-prehodi

Gledalka **D. T.** je telefonsko izrazila pohvalo oddaji S-prehodi, z dne 17. 1., o Slovenskem stalnem gledališču v Trstu. Nad oddajo je bila gledalka navdušena in znova verjame, da javna televizija, kot je dejala, za slabe novice in »kič«, ampak objavlja tudi vsebine, ki so pomembne za narod.

VIII. SPLOŠNO

Nočemo info kanala, hočemo risanke!

Val protestov je sprožila ukinitvev jutranjega bloka risank na TV SLO2. V tem času se od 1. januarja predvaja t. i. Info kanal - od nočnih ur do 11. ure dopoldne. Veliko je bilo tudi pritožb zaradi podaljšanega info kanala s posnetki voženj na praznih cestah in nasploh netelevisično vsebino.

»Čudi me, da po novem na drugem kanalu vrtite info kanal od 6:00 do 11:00. To je pet ur programa, ki se dobesedno vrti v prazno. Ne razumem tega odnosa do naročnikov. Vsak mesec javni televiziji nakažem 13 evrov, sedaj pa je ukinjena praktično edina vsebina, ki jo gledamo redno (risanke).« (**D. Č.**)

»Zanima me, kako to, da ste v jutranjem programu RTV Slovenija 2 umaknili jutranji program risank? Je to začasno ali za stalno?« (**P. Ž. K.**)

»Že drug oziroma tretji teden zjutraj in dopoldan razočarani opažamo, da na drugem programu TV SLO več ne predvajate risank. Zares sramotno se mi zdi, da 6h-11h predvajate info kanal! Risanko se lahko pogleda tudi na katerem drugem programu, seveda. Da pa nacionalna televizija, ki vsak mesec pošlje položnico za rtv prispevek, ne more nuditi bolj kvalitetne vsebine, pa je žalostno in nespoštljivo do gledalcev.« (**A. H.**)

»Zanima me zakaj ste umaknili jutranji otroški program iz TV2.? Vrtenje info kanala(že od ponoči), potem pa sama ponavljanja....ja kakšen namen ima to? Glede na to da imam 3 majhne otroke, menim, da imate res zgrešen program glede mladinskega programa. Namesto, da bi dali kakšno lepo risanko, ali lutkovno predstavo....« (**B. A.**)

»Kot mama 4-letnice ugotavljam, da se je z novim letom spremenila programska shema tudi v okviru otroškega programa - OP. S spremembami seveda ni nič narobe, razen če ne pomenijo ukinjanje nekaterih vsebin. V mislih imam risanke, ki jih je sedaj bistveno manj.« (**P. S.**)

»Opazili smo, da ste na tv slo 2 v novem letu ukinili otroški program ob delavnikih od 7ih dalje. Želeli bi vam podati naše razočaranje, saj smo ta program kar radi spremljali. Rtv slo predvaja res krasne risanke, ki so za otroke primerne, ravno prav dolge, kar za druge programe ne moremo trditi. Risanke iz jutranjega programa smo s časovnimi funkcijami večkrat gledali tudi kasneje. Zato smo še toliko bolj razočarani nad novo spremembo.« (**V. U.**)

»Glede na to, da placujemo obvezno naročnino, bi pričakovala, da boste poskrbeli tudi za najmlajše gledalce, saj so samo na vašem programu lahko gledali risanke, ki so dejansko primerne. Glede na to, da predvajate vsako lokalno veselico modrijanov, gadov in podobnih narodnozabavnih ansamblov mislim, da bi si tudi najmlajši gledalci zaslužili sklop risank v jutranjem času.« (**T. F. P.**)

V. d. direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak** je pojasnila:

»Na žalost je umik jutranjih risank na TV SLO 2 posledica zniževanja sredstev namenjenih Televiziji Slovenija. V preteklih letih smo izkoristili zaloge pravic za objavo risank, letos je teh zalog zmanjkalo, sredstev za ponovni nakup pravic pa ni. Otrokom namenimo več prostora med 16:00 in 17:00 uro na TV SLO 1.«

Primer odgovora **varuhinje**:

»Kot varuhinja nimam neposrednih pristojnosti za oblikovanje sheme radijskih in televizijskih programov in še posebej ne za poslovanje Zavoda; v tem primeru lahko delujem le kot angažirana posrednica med občinstvo in pristojnimi na RTV Slovenija. Zato sem v imenu občinstva vodstvo ustno in pisno pozvala, naj poskusijo najti rešitev, saj se je s krčenjem televizijskega programa težko sprijazniti.

Pojasnjujem še, da ima RTV Slovenija za opravljanje nalog javnega medijskega omejena sredstva in da jih je dolžno razporejati tako, da v največji možni meri izpolnjuje javni interes oz. opravlja javno službo, kot je opredeljena v zakonu. Iz RTV prispevka v višini 12,75 evra se financira celotna javna medijska storitev, ki obsega več televizijskih programov (TV SLO1, TV SLO2, Parlamentarni program, TV MB, TV KP, programa za italijansko in madžarsko skupnost), več radijskih programov (Prvi, Val 202, Ars, RSi, Radio MB, Radio KP, Radio Capodistria, MMR), spletni novičarskih in arhivski portal, dostopnost vsebin za ljudi z okvaro sluha in vida, skrb za slovenski jezik, vzdrževanje oddajniške mreže, glasbeno produkcijo (simfonični orkester), digitalizacijo filmskega arhiva, sofinanciranje slovenske neodvisne filmske produkcije itd. Kot veste, je RTV Slovenija v Sloveniji edina ustvarjalka otroškega in mladinskega programa ter umetniških vsebin, ki za komercialne medije niso zanimivi. Poudarjam, da tega ne pišem kot odvetnica RTV Slovenija, ampak zato, ker menim, da imate pritožniki pravico vedeti, v kakšnem zakonskem in finančnem okvirju deluje RTV in da je dejansko le del denarja iz RTV prispevka namenjen televizijskim vsebinam, ne glede na to, da so prav te najbolj na očeh javnosti.

Vseeno pa sem optimistka: mogoče pa bodo pritožbe le obrodile sadove vsaj do te mere, da se bo našlo nekaj denarja za risanke.«

Gledalko **T. F. P.** je zanimalo, ali se lahko risanke v shemo vrnejo s pomočjo sponzorja:

»Glede na vaš odgovor me zanima ali bi bila možnost, da v primeru, da se s civilno pobudo najde sponzor, ki bi bil pripravljen oglaševati z namenom, da se otrokom vrnejo risanke RTV Slovenija takšen način donacije sprejela.«

Varuhinja je gledalki posredovala sporočilo v. d. direktorice TV Slovenija, da takšna oblika financiranja otroškega programa ni dovoljena.

Varuhinja je v. d. direktorico TV Slovenija **Natalijo Gorščak** pozvala, naj sporoči, kdo je odgovoren za programske vsebine v okviru info kanala.

Na sporedu ni pisalo, da je ponovitev

Gledalec **I. P.**, ki živi v Kanadi, je varuhinjo prosil za pomoč, ker je v spletnem arhivu zaman iskal posnetek prve letošnje oddaje Obzorja duha, ki je bila na sporedu. 6. januarja. Izkazalo se je, da je bila ta dan predvajana ponovitev oddaje iz lanskega junija, le da to ni bilo zapisano v sporedu, posnetek pa bi bilo na RTV 4D mogoče najti, če bi gledalec iskal junijsko oddajo. Varuhinja je gledalcu posredovala povezavo za ogled te arhivske oddaje, pristojne pa pozvala, naj poskrbijo za takšno

označevanje sporeda, iz katerega bo mogoče nedvoumno razbrati, da gre za ponovitev. Če te oznake ni, gledalci upravičeno pričakujejo premierno predvajanje. Konec januarja je bila varuhinja obveščena, da je bil t. i. hrošč v računalniškem programu odstranjen in da so vse ponovitvene oddaje v sporedih zopet označevane s črko P.

Zakaj nam omejujete ogled na spletu?

Dva gledalca sta se pritožila, ker vsebine TV Slovenija nista mogla gledati po spletu, čeprav ni bilo razloga za t. i. geoblokado. V obeh primerih se je izkazalo, da je šlo za človeško napako pri označevanju.

»Danes, 5.1.2019 ob 9:30 po spletu ne morem spremljati oddaje Najboljše jutro. Kot je razvidno iz spodnje slike, se namesto oddaje predvaja obvestilo, da zaradi avtorskih pravic oddaje RTV ne sme predvajati. Nenavadno je, da lahko starejše oddaje Najboljše jutro vidim v arhivu.« (M. K.)

Razumem, da mnogih oddaj, ki niso odkupljene tudi za predvajanje v tujini, preko spleta ne morem gledati. S tem sem se seveda moral hoes nocēs sprijazniti, kot vsi, ki živimo na tujem. Prejsnja leta smo sportna poročila po Dnevniku lahko spremljali v živo, zdaj pa ne več. Seveda moje pisanje ne bo kaj prida zaleglo, tega se zavedam, vseeno pa opozarjam na se eno cudnost RTV hise. (I. B., Chicago)

Varuhinja je v korespondenci z vodjem MMC Lukom Zebcem ter urednikom Programa plus Rokom Smolejem oz. producentom Športnega programa Tomom Tomanićem ugotovila, da je šlo za napačno oznako v predvajalnem seznamu, zaradi katere so v tehnični službi predvajanje v živo blokiral. Za napako se je v imenu TV Slovenija iskreno opravičila.

»Upam, da bodo na podlagi te zadeve delovne postopke izčistili in definirali tako, da se napaka ne bo ponovila.«

Lahko dobimo TV-paket samo z vašimi programi?

Gledalec **M. K.** je vprašal, ali je kaj možnosti za izločitev nacionalnih TV-programov iz plačljivih paketov kabelskih oz. internetnih ponudnikov.

»RTV Slo spremljam izključno prek interneta. Plačujem RTV prispevek, ne potrebujem pa POP TV. Ponudniki interneta v Sloveniji ponujajo dostop do televizijskega programa RTV Slo le v paketu s programi podjetja ProPlus d.o.o. in so zato dražji. To je izrazito v korist zasebne medijske hiše. Menim, da bi moral Javni zavod RTV Slo pri ponudnikih (ali zakonodajalcu) doseči, da bi se naročniki lahko odločili za dostop do le javne televizije, ne pa nujno v paketu s plačljivimi programi. To je enako nesprejemljivo, kot da bi lahko bolniki prišli do storitev javnega zdravstva le v paketu s storitvami zasebnikov, tudi če tega ne potrebujejo.«

Odgovor pomočnika generalnega direktorja za program in integracijo vsebin **Gorazda Slaka**:

»Vodstvo RTV Slovenija se v celoti strinja s pobudo. Ob vpeljavi povišanja naročnine na kabelski dostop do tv programov (ta se bo letos podražil še za 2 EUR, skupaj - odkar so programi Pro Plus in Planet tv "plačljivi" - že za 8 EUR), smo že prejšnji vladi (ministrstvo za kulturo in odbor za kulturo) predlagali vpeljavo neplačljivih paketov, a pred volitvami ni bilo interesa strank za spremembo zakona.

V tem mesecu poskušamo znova, saj delimo vaše mnenje, da je potrebno razširjanje programov RTV Slovenija, za katere kabelski operaterji ne plačujejo dodatno (pa naj bo to

naročnina ali avtorske pravice), omogočiti brezplačno tudi v kabelskih sistemih (opomba: operaterji so upravičeni zaračunati tehnični strošek razširjanja, tako da čisto brezplačno ne bo). Strošek naročnine na t. i. trojčke bo tako za skoraj 10 EUR nižji.«

V sporedu eno, na ekranu drugo

Gledalec **D. B.** je protestiral zaradi polurne zamude dokumentarnega filma *Železne stopnje*. V tiskanih sporedih je bil napovedan za 26. 1. ob 22.15., predvajan pa je bil ob 22.45.

»Ko se je končala *Zvezdana*, so vseeno dali še deset reklam (mimogrede, v Vikend paketu sem jih prejšnjo nedeljo naštel 36!). Nikjer nobenega opravičila itd....«

Podrobno pojasnilo je pripravila v. d. direktorice TV Slovenija **Natalija Gorščak**. Iz pojasnila:

"Program TV SLO 2 ima zaradi športnih dogodkov drsečo shemo, zato prihaja do odmikov, v tem primeru pa smo imeli pri posnetku drsanja tehnične težave, ki jih je realizator reševal, kot je dogovorjeno, je pa res, da zato ni spustil crawla z obvestilom o zamiku. Železne stopinje so bile v tedenskem sporedu objavljene ob 22:15. V petek, ko smo oddali sobotno listo predvajanja, smo objavo popravili na sporedih na MMC / TTX na 22.25 (10-min premik zaradi oglasov). Dodatni 20-minutni zamik je nastal zaradi daljšega posnetka drsanja. (...) Komentatorka je dolžino ocenila približno, med 40 in 50 minut, zato realizator sporedov ni mogel smiselno korigirati pred samim koncem drsanja, niti objavljati napisa o novi uri štarta v crawlu, kar sicer redno počne. Po programski shemi TV SLO 2 ima šport vedno prednost prek večernimi oddajami, zato komentatorke nismo silili v zgodnejši zaključek, popravek po koncu drsanja pa bi bil prepozen. Oglasni blok je bil načrtovan in ne moremo ga kar vreči ven, saj predstavljajo oglasi bistven del proračuna TV SLO. V oddaji Vikend paket 20.1.2019 so bile načrtovane in realizirane 3 oglasne prekinitve. Oglasi so bili planirani in realizirani v skladu z zakonodajo. Ta dan smo znotraj oddaje predvajali 34 posamičnih oglasov in 2 programska napovednika. Gledalec ima načeloma prav, vendar je med oglase prištel napovednike."

Saj ne boste krajšali filma!?

Gledalca **I. Z.** je skrbelo, da bo TV Slovenija predvajala skrajšan celovečerni film, saj je bilo na sporedu za 7. januar napačno napisano, da bo trajal od 22:05-23:35, kar je 90 minut, napovedani film pa je dolg 96 minut in pol.

»Srčno upam, da gre za napako v sporedu in ne kaj hujšega. Kolikor vem, ste dolžni zagotoviti celovitost predvajanih vsebin, tako domačih kot tujih.«

Po pojasnilu **varuhinje**, da gre za napako v sporedu in potem, ko je bil dejansko predvajan celoten film, je gledalec sporočil:

»Spored sem prebral na vašem 4D spletnem naslovu ob štirih zjutraj istega dne, zato sem takoj opozoril na to napako, ki je bila res rahlo "ekstremna". Se dogaja, da se tudi na vaših spletnih straneh spored popravlja znotraj aktualnega dneva oziroma tik pred zdajci, pa čeprav takrat ni nobenega prenosa v živo, ki bi lahko botroval zamikom. Sporedov na drugih medijih ravno zaradi možnosti prevelikih odstopanj sploh ne berem.«

Ljudje in zemlja – kako do ustvarjalcev?

Gledalec **M. V.** je na spletni strani RTV Slovenija zaman iskal kontaktne podatke urednikov in novinarjev oddaje *Ljudje in zemlja*.

»Rad bi jim pisal, pa nikjer na internetu ne dobim nobenih podatkov.«

Varuhinja je gledalcu pomagala najti stik, vodstvo TV Slovenija ter uredništvu TV Koper in TV Maribor (ki izmenjaje pripravljata oddajo) pa opozorila na pomanjkljivo informacijo na portalu rtslo.si in da tudi v spletnih iskalnikih podatke najde le tisti, ki ve, kaj išče.

Pripombe in mnenja o TV-programih

Več sporočil je bilo splošnih, nanašala so se na različne televizijske vsebine in programe. Primera:

»Predvsem je nemogoče slediti smučarskim komentatorjem, ali reporterjem... V zadnjem času se pri vremenarjih občasno mlade punce, Ne vem, kdo jih postavi pred kamero kot manekenke ali atraktivne "lepotice", vendar je ironija, ko napovedujejo mraz in sneg, da so v tankih oblekah... Nedopustno in žaljivo za gledalce TV Slovenija so prispevki, namenjeni slovenskim gledalcem ki so realizirane v, najpogosteje, ljubljanskem DIALEKTU« (M. K.)

»**Sprememba na SLO 3** z zelo majhnimi napisi na dnu ekrana menim, da je slabša izbira, saj se težko bere in je bila pretekla bolj vidna (večje črke). Na drugi strani pa pri oddaji studio City **ni sprememb scene**, ki bi bile dobrodošle, prav tako oblačila voditelja Marcela Štefančiča, ki je sicer v redu voditelj, bi **popostrila oddajo** z različnimi oblačili. Glede časovnih razdelitev in govora menim, da je tako **hiter govor**, kot ga sedaj morajo imeti novinarji **nehuman** do samih novinarjev, kot tudi do gledalcev, saj še pospešujejo že tako hiter tempo življenja in **povzročajo stres** vsem. Bi bila morda kakšna "reklama" manj in bi bilo bolj umirjeno. Vsebinsko menim, da je **prepogosto** govor o drugih državah, **vojnah**...in je veliko tematik, odprtih vprašanj in nepravilnosti ali **pozitivnih tematik** že v Sloveniji. Prav tako **obsedenost s športom** menim, da **ni potrebna** na vsakem programu SLO. Sicer je v zadnjih letih **program boljši**, tudi oddaje Tarča, Globus in Točka preloma, nadaljevanke, oddaja Osmi dan. **Pogrešam** tudi **oddajo Turbulenca**, ki je imela zanimive teme.« (P. A.)

Kako se izogniti televizijski prodaji?

Več gledalcev je kritiziralo oglaševanje v obliki TV-prodaje, tako zaradi vsebine in oblike, kot zaradi dolžine in nenehnih ponovitev. Spraševali so tudi, zakaj TV-prodaja ni vpisana v spored.

»Sporočam vam, da se mi od TV Slovenija ne zdi pošteno, da več minut (15 ali celo več) trajajoči Top Shopi niso vključeni v programsko shemo. Če že "morajo" biti, jih je potrebno vključiti v programsko shemo, tako da se jim gledalec, ki si (tudi) z nastavitvami po programski shemi izbere oddaje, ki jih namerava gledati, lahko izogne, ker so "nevzdržni" za gledanje in / ali poslušanje!« (M. K.)

V. d. direktorica TV Slovenija **Natalija Gorščak** je sporočila, da iščejo rešitev.

Ne bomo plačevali za same ponovitve!

Varuhinja je prejela več odzivov zaradi ponovitev programskih vsebin. Gledalci so zatrjevali, da RTV prispevka ne plačujejo za ponovitve.

»Še nekako razumem da v poletnem času kislih kumaric ponavlja TV Slovenija oddajo Vem, nikakor pa ne morem razumeti da se to dogaja v januarju 2019. Ali se delajo norca iz nas gledalcev? Še tiste redke zabavne oddaje gredo ponavljat.« (S. K.)

»Mene pa motijo ponavljanja na SLO1 in SLO2 in to v dnevih vikenda v osrednjem gledanem času po osmih zvečer. Začnem s petkom: če ne gledam Slovenskega pozdrava me čaka na

dvojki ponovitev Dr.Fosterjeve, naprej v soboto: če ne gledam Modrijanov spet na drugem ponovitev filma Otroci z gora - že ogledanem, v nedeljo: če ne gledate Ekipa Bled (Teja Roglič v Vikendu odsvetovala gledanje), te pričaka na drugem Bruce Spring. v ponovitvi. To je bil moj neizbor celega vikenda. Zanima me, če je finančno stanje RTV-a tako slabo, da ne uspe predvajati novih filmov in nadaljevanj?« (E. J.)

»»Oglašam se v imenu cele skupnosti, ki mislimo enako. Namreč spored na vaši TV je ena sama ponovitev vsega. O reklamah pa raje ne bi ker jih ni manj kot na komercialni TV. Zdaj so omenili, je že ob predvajanju nadaljevanke npr. Ku,damm 56 v nedeljo, ki traja 55 minut, reklama 2x in to zelo dolga. Pa eh, še in še... Ja , mi naročnino za nacionalko moramo obvezno plačevati, pa čeprav veliko ljudi je sploh ne gleda. Morali bi jo ukiniti, pa so lahko same ponovitve in reklame. Nekdo se z nami šali in tako pač ne bo dolgo več šlo. (M. J.)

Na konkretne pritožbe je varuhinja posredovala konkretne odgovore (npr: premierne oddaje kviza Vem se začnajo 4. februarja), na splošno pa odgovarjala z opisom nalog Zavoda ter pojasnilom v. d. direktorice TV Slovenija **Natalije Gorščak**:

»12,75€ ne pomeni financiranja samo Televizije Slovenija, temveč financiranja osmih radijskih programov, poleg TV SLO 1, 2, in 3 še TV Mb in TV Kp/Ca, pa spletnega portala rtslo.si, Simfoničnega orkestra, Big benda, otroškega in mladinskega zbora ter založbe ZKP. Televiziji Slovenija je v celotnem proračunu namenjena dobra tretjina, seveda če poleg ne štejemo dela stroškov skupnih dejavnosti.

Sredstva za leto 2019 so tako nizka, da smo na TV SLO 2 razen nekaterih dokumentarnih terminov in športa uvrstili v glavnem ponovitve. Če ste opazili, program TV SLO 2 začnemo šele ob 11. uri, in to odločitev je bilo najtežje sprejeti, saj sem se skupaj z bivšo direktorico dr. Ljerkjo Bizilj trudila, da smo imeli zanimiv program na TV SLO 1 in 2. Ravno tako je težko sprejeti porazno dejstvo, da nimamo sredstev za dnevno nadaljevanko na TV SLO 2, ki smo jo imeli zadnji dve leti.

Vaše pismo je še en dokaz tega, kar govorim že nekaj let – vsi, ki plačujemo RTV-prispevek, največ pričakujemo od televizije oziroma RTV-prispevek enačimo s tem, kar vidimo na televiziji.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

(Lj)ubil te bom – je bila oddaja celovita?

Varuhinja je prejela pritožbo **J. K.**, ki jo je poslal na številne naslove v Sloveniji in na RTV Sloveniji, in sicer v zvezi s pogovorno oddajo Intelekt, ki je bila na Prvem na sporedu 4. decembra. Po njegovem mnenju je bila oddaja po sestavi in načinu obravnave tematike nasilja nad ženskami diskriminatorna.

»Pogovarjali ste se le o nasilju nad ženskami, s strani moških in bežno omenili nasilje moških nad moškimi, pri mladih, v obliki, ko moški odstopa od tradicionalne stereotipne moškosti, kar ste omenili kot razlog za nasilje s strani drugih moških. Govorili ste večinoma o fizičnem nasilju, manj o psihičnem, tudi tu so bili kot povzročitelji omenjeni samo moški. Se vam ni zdelo pomembno vsaj kakšno besedo nameniti še nasilju žensk nad moškimi? Pa tudi žensk

nad ženskami? Tudi ljubosumje, nadziranje partnerja in posesivnost, je bilo s strani udeleženk izpovedano kot izključno stvar moškega kot povzročitelja in ženske kot žrtve.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pojasnjujem, da pri obravnavi pritožb na programske vsebine vedno izhajam iz konteksta, fokusa in žanra medijske obravnave. V konkretnem primeru se oddaja ni ukvarjala s fenomenom nasilja v družbi nasploh, ampak je tematizirala slovensko izkušnjo delovanja proti nasilju nad ženskami, in sicer ob mednarodnem dnevu boja proti nasilju nad ženskami, 25. novembrom, ki ga je leta 2000 razglasila Generalna skupščina Združenih narodov. V letu 2018 so na pobudo svetovne organizacije potekala okrepljena javna prizadevanja zoper nasilje nad ženskami; mednarodna kampanja Obarvajmo svet oranžno se je sklenila 10. decembra, ob svetovnem dnevu človekovih pravic. Kontekst in fokus oddaje sta bila zamejena s tem dogajanjem, kar je bilo izrecno povedano v uvodu oddaje, kakor tudi v napovedniku in kasneje v besedilni opremi spletne objave (<https://radioprvi.rtv slo.si/2018/11/intelekt-135/>). Zato menim, da je pritožba glede zasnove in vsebine oddaje neupravičena. Glede sodelujočih v oddajah RTV Slovenija pojasnjujem, da spol govorcev ni ključno merilo, ampak sta to strokovnost in vsebinska podkovanost, čemur v konkretni oddaji ni mogoče oporekati, saj so o pereči družbeni tematiki govorile predstavnice civilnodružbenih organizacij SOS telefon, Mirovni inštitut in Društvo za nenasilno komunikacijo. Pri tem velja pravilo, da v programih RTV Slovenija ljudje nastopajo v vseh možnih vlogah, ki odsevajo realnost. Menim, da je bilo v konkretni oddaji tem merilom zadoščeno.

Dodajam, da sem seznanjena z daljšo korespondenco, ki ste jo imeli z odgovornim urednikom Prvega programa Radia Slovenija Andrejem Stoparjem. Menim, da je na vašo pritožbo in dodatna vprašanja ustrezno odgovoril.«

Pritožnik z odgovorom ni bil zadovoljen in je zastavil več vprašanj glede nasilja v slovenski družbi ter obravnave na javnem mediju.

Prvi izgublja slovenski značaj

Poslušalec **T. J.** je pisal, da je že pred leti zaradi glasbenega izbora prenehal poslušati Val 202 in začel poslušati Prvega, zdaj pa meni, da je tudi ta »začel izgubljati svoj slovenski značaj«. Opisal je svoje izseljenske izkušnje in vožnjo iz Skandinavije v Slovenijo, ko je v vsaki državi poslušal tamkajšnjo glasbo in besedo:

»Skandinavci, Vzhodnoevropejci in Germani še naprej poslušajo svoje radijske postaje v glavnem v svojem jeziku. Slovencem pa je nekdo očitno vsilil občutek, da smo bolj odgovorni za druge kot zase.«

Odziv odgovornega urednika **Andreja Stoparja**:

»Ne dvomimo v slovenski značaj Prvega programa Radia Slovenija. Ne le, ker gre za program z najvišjim deležem govornega programa (ki je izključno v slovenskem jeziku, kadar ni, pa je izvornik opremljen s prevodom), ampak ker na PRVEM vrtimo več kot 50 odstotkov slovenske glasbe. Naš glasbeni izbor je eklektičen in žanrsko izredno širok. Z njim opozarjamo na bogastvo slovenske glasbene ustvarjalnosti, obenem pa je za naš program, kolikor nam to dopuščajo kvotna določila, vrtimo starejšo glasbo. Pri nas lahko slišite slovensko zabavno glasbo, slovenske popevke (tudi zimzelene melodije), rock, ljudsko, narodno zabavno glasbo,

kantavtorske pesmi, šanson, etno glasbo in tako naprej. Nekaterih žanrov je več v glasbenih opremah, drugim se posvečajo specializirane glasbene oddaje oz. programski pasovi.

Ampak biti slovenski radijski program ne pomeni, da ne vrtimo tuje glasbe. Delež glasbe z angloameriškega območja je pričakovano največji, se pa obenem trudimo, da ne zanemarjamo drugih, nič manj bogatih glasbenih kultur, od nemške, francoske, italijanske, do Balkana, Srednje in Vzhodne Evrope. Slovenijo moramo umeščati v svet, pa zato ni nič manj Slovenija.

Res pa je, da ne moremo ustreči vsem glasbenim okusom. Naša prizadevanja so lahko samo presek nečesa. Nekateri si želijo več narodno zabavne glasbe, drugi zimzelenih melodij, tretji menijo, da imamo premalo jazza ... Poslanstvo javnega radia pa je biti pozoren na najrazličnejše zvrsti in ponuditi poslušalcem to, česar morda sicer nikoli ne bi slišali.

Veseli nas, da ste naš poslušalec, pa čeprav ne redni, kot pravite sami. Morda si tudi zaradi tega težje ustvarite celostno podobo našega programa. Ampak vabljeni k poslušanju. Veseli vas bomo.«

MMC

I. VSEBINA

Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si

Dva odziva sta se nanašala na moderiranje komentarjev na spletnem mestu rtvslo.si. Primer:

»Želim pojasnilo, zakaj moj komentar ni bil objavljen, saj ne krši nobene od točk že omenjenih Standardov in pravil, oziroma če jih, katere (konkretno: ta-in-ta izjava krši to-in-to točko).« (R. M.)

Iz odgovora **varuhinje**:

»Konkretna vprašanja o konkretnem ravnanju moderatorjev prosim naslovite na za to predviden naslov mmc-forum@rtvslo.si ali prek obrazca »Zahtevaj pojasnilo«. Pogosto zastavljena vprašanja in odgovori glede komentiranja in moderiranja so sicer dostopni na tej povezavi: <https://www.rtvsllo.si/strani/pogosta-vprasanja-in-odgovori/5670/embedjQ>. Tam boste lahko prebrali tudi, da objava komentarja v spletnem mediju ni človekova pravica in ni vsebina svobode izražanja. Vsak spletni medij komentarje objavlja in briše v skladu s svojimi pravili oziroma pogoji komentiranja ter za to prevzema odgovornost. To je tudi uradno stališče varuha človekovih pravic.«

Ukinjena rubrika »Na današnji dan«

Bralec **M. F.** se je pritožil, ker na prenovljeni spletni strani ni več rubrike »Na današnji dan«.

»Proti temu moram odločno protestirati, saj je to ena najboljših, najpoučnejših in najbolj uporabnih stvari na MMC. S to potezo dokazujete, da grdo zametujete, kar je staro in dobro, in to nadomeščate z novimi, všečnimi plehkostmi, nepomembnostmi in trivialnostmi. Veste, ni vse kar dandanes imamo, nastalo kar samo od sebe, ampak si je bilo treba vse skozi dolgo zgodovino trdo prislužiti in priboriti in tudi ni kar samoumevno, da bomo to še nadalje obdržali -sploh ob tako vsesplošnem nespamentnem ravnanju z vsem mogočim. Vi pa še tistim, ki bi radi počastili spomin na preteklost določenega dne, zapirate vrata in jim to onemogočate. Resda je v tej rubriki mrgolelo napak, predvsem datumskih in včasih pravopisnih pri imenih, in te bi bilo vredno popraviti, nikakor pa ne vsega kar zavreči!«

Varuhinja je v odgovor vključila odgovor urednice Uredništva za nove medije, **Kaje Jakopič**:

»Rubrika Na današnji dan je še vedno na voljo na spletni strani RA Slovenija: <https://radioprvi.rtv slo.si/na-danasnji-dan/> in na teletekstu na strani 625. Urednica je še pojasnila, da gre za 365 daljših člankov s fotografijami, ki zahtevajo veliko dela in časa, da bi se jih pripravilo za ponovno objavo. »Ko bomo to uspeli urediti (če nam bo to dopuščala kadrovska oz. finančna situacija), jih bomo vrnil v objave, do takrat so te oz. podobne vsebine še vedno objavljene na spletni strani RA Slovenija in teletekstu,« je še zapisala urednica.

Kot varuhinja menim, da gre za vsebine, ki se uvrščajo med prednostne glede na programske standarde RTV Slovenija, zato bi težko sprejela razlago, da bi se ji odrekli zaradi kadrovske ali finančne situacije. Zato sem uredništvu priporočila, da tematiko uvrsti med prednostne, morda tudi v sodelovanju z RA Slovenija.«

Pristransko oz. »obskurno« ali vredno objave

Dva bralca sta članku »ZDA: Ogorčenje zaradi posmehovanja (večinoma belskih) najstnikov staroselcu« očitala pristranskost, en odziv se je nanašal tudi na članek »ZDA: Najstnik s posnetka zanika posmehovanje staroselcu«.

»1. Izbira članka: Kaj je na tem obkurnem dogodku tako pomembnega za slovensko javnost, da si zasluži kar dva članka v dveh dneh? Ali se v ZDA in svetu ni zgodilo nič pomembnejšega od tega? Zakaj mora slovenski nacionalni medij slediti aferam, ki jih razpihujejo nekateri (točno določeni) tuji mediji?

2. Pristranskost avtorja: Zakaj se je avtor tako trudil v članka enostransko vpeljevati podatke in podrobnosti, ki jih navadno ob podobnih dogodkih ne zasledimo? Podatke, ki implicirajo točno določeno podobo vpletenih (nedolžni staroselec - predrzni, beli, katoliški podporniki Trumpa na shodu "proti pravici žensko do splava") ...

3. Ignoriranje pomembnejšega dogodka, ki se je dogajal: Zakaj je o shodu za pravico nerojenih do življenja v Washingtonu, ki se ga je udeležilo več sto tisoč ljudi, MMC objavil le to novico (oz. kar dve)? Stotisoče ljudi je prišlo skupaj na miren protest, in se tega niti ne omeni?« (T. M.)

»Ko sem prebral naslov, se mi je tako zdelo, da nekaj ni v redu. Za kaj gre? Zakaj je aktivistični novinar uporabljal barvo kože v naslovu? Kakšno zvezo ima barva kože? Pogledal sem videoposnetek in nisem videl nobenega nadlegovanja.« (T. Č.)

Primer odgovora urednice Uredništva novih medijev **Kaje Jakopič**:

»Prvi članek Borisa Vaseva (<https://www.rtvsl.si/svet/s-in-j-amerika/zda-ogorčenje-zaradi-posmehovanja-vecinoma-belskih-najstnikov-staroselcu/477819>), na katerega se nanaša pritožba uporabnika, je bil povzet po novici na BBC-ju (<https://www.bbc.com/news/world-us-canada-46935701>), ki je prav tako izpostavil posmehovanje v naslovu. Gre torej za povzemanje, za naše uredništvo, kredibilnega vira, ki smo ga navedli tudi v članku, prav tako je bil v članku naveden drugi vir, ki smo ga povzemali: New York Times.

Da gre za (pretežno) belske dijake so izpostavljali številni svetovni mediji, tudi BBC in Reuters. Podatek se izpostavlja v kontekstu rasizma in sovraštva do pripadnikov manjšin v ZDA.

Če kasneje objavljeni posnetki kažejo, da se je staroselec (Nathan Phillips) sam približal skupini dijakov, ne more biti sporno. Prispevka na MMC-ju nista trdila, da je bilo nasprotno, prvi je le opisal stanje, torej da je bil Phillips obkrožen z dijaki (ne pa da so oni pristopili do njega in ga obkrožili), drugi, ki smo ga objavili naslednji dan na našem portalu (<https://www.rtvsl.si/svet/s-in-j-amerika/zda-najstnik-s-posnetka-zanika-posmehovanje-staroselcu/477952>), je posredoval izjavo Phillipsa, da je sam pristopil k dijakom.

Po našem mnenju ni šlo za obskurni dogodek, kot trdi uporabnik, ampak za dogodek, o katerem so poročali številni svetovni mediji, zanimanje javnosti (tudi na družbenih omrežjih) pa je vzbudil predvsem zaradi širšega družbenega in političnega vzdušja v ZDA in položaja, v katerih se nahajajo manjšine v tej državi.

Očitki o pristranskosti poročanja na našem portalu so odveč. Oba članka sta namreč povzemala poročanja uveljavljenih, kredibilnih medijev, kot so britanski BBC, agencija Reuters in ameriški New York Times, vsi kasneje objavljeni posnetki na družbenih omrežjih pa vsebine prispevkov ne postavljajo na laž, kot se očita, ampak zgolj podajajo širši kontekst, ki ga drugi prispevek tudi vsebuje.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Uredničinemu odgovoru lahko dodam le še načelno pojasnilo, da je v poročevalskem žanru bistveno navajati dejstva in da dejstev ni dovoljeno komentirati, in da je novinar, ki povzema novico, dolžan navesti vir. Iz poročila (povzetka več novic) morata biti razvidna kontekst in fokus obravnave. Uredništvo pa je odgovorno tako za presojo relevantnosti novic kot za uporabo verodostojnih virov ter za poročanje in podajanje informacij v nizu, če se dejstva spreminjajo ali dopolnjujejo. Menim, da so bila ta merila izpolnjena in da je urednica ustrezno pojasnila tako uredniški izbor kot raznolikost virov.«

II. STORITVE

Zakaj je potrebna registracija za RTV 4D?

Varuhinja je prejela pet odzivov v zvezi z obvezno registracijo za ogled televizijskih vsebin preko spletnega arhiva RTV 4D.

»Rada bi vedela, zakaj se je to spremenilo oz. je bila uvedena obvezna prijava.

Zadeva se mi ne zdi logična prvič zato, ker po vsaki informativni oddaji voditelji delajo reklamo za ogled prispevkov na MMC, drugič pa se mi ne zdi pošteno do gledalcev, ki že itak moramo plačevati obvezno naročnino, zdaj pa bi se naj še za ogled starejših oddaj iz arhiva prijavljali.« (S. Z.)

»Ob registraciji je praksa, da se na vpisan e-naslov dobi povezavo za aktivacijo ustvarjenega računa v obliki elektronskega sporočila. Sporočila ne dobim.« (B. K.)

»Zanima me, zakaj se za ogled oddaj iz Rtv arhiva - 4d (npr.: oddaj Interviju), zahteva t.i. " prijavo" v spletni portal Rtv?« (M. M.)

»Gre za stran <https://www.rtv slo.si/prekmurje>, ki je bila postavljena za praznovanje 100. obletnice priključitve Prekmurja k državi Srbov, Hrvatov in Slovencev. V članku Holokavst je v judovstvu pomembno poglavje, a judovstvo je toliko več! je tudi link do oddaje, ki je poročala o delu Dejana Süča, ko so potomci Samuela Eppingerja Lendavo obiskali leta 2016. Seveda do te oddaje spet ne moreš dostopati, ker se je potrebno prijaviti.

Res ne vidim smisla, zakaj te neumne uredbe ne morete preklicati vsaj za domačo stran ob tej pomembni obletnici Prekmurja.« (S. Z.)

»Včasih si brez problema pogledal sedaj pa zahteva prijavo zakaj saj plačujemo rtv naročnino, ki ni tako poceni in še primoran si jo plačevati če ti je všeč ali ne nakar se moraš sedej pa še prijaviti zakaj?« (M. T.)

Primer odgovora varuhinje:

»Pojasnjujem, da je obvezna registracija v veljavi od 1. aprila 2018, z njo pa smo uporabniki pridobili možnost, da si za 7 dni nazaj na RTV 4D lahko ogledamo tudi tuje igrane, dokumentarne in druge TV- vsebine. Odgovorni so ob uvedbi napovedali, da je obvezna registracija tudi uvod v postopno odpravljanje geoblokade v spremljanju RTV vsebin po spletu iz tujine. Podrobnejša pojasnila so dostopna na tej povezavi:

<https://moj.rtv slo.si/uporaba/uporabniski-racun/455921> .

Čeprav je možnost ogleda tuje produkcije s tedenskim zamikom hvale vredna in čeprav obvezna registracija za uporabnike ne pomeni nobenih dodatnih materialnih obveznosti, pa tudi sama menim, da je šlo za pretiran poseg v uporabniške navade. Zlasti je problematično, ker je obvezna registracija potrebna tudi za dostop do vsebin, ki so bile pred tem prosto dostopne. Ob tem so imeli uporabniki raznovrstne težave z registracijo in dostopanjem, nekateri jih imajo še danes. V zvezi s tem sem na vodstvo RTV Slovenija in posamezne pristojne od aprila naprej naslovila vrsto pobud, predlagala sem, naj obvezno prijavo opustijo, naj naredijo korak nazaj vsaj dokler ne bodo na voljo nove storitve, vendar so vsi moji apeli naleteli na gluha ušesa. Prvo takšno pobudo sem na vodstvo naslovila že aprila lani (glej npr. poročilo za maj str. 41 in 59;

https://img.rtv slo.si/up/drown/files/2018/07/03/1550001_adnja-objavljena.pdf), nato pa vsak mesec do konca leta 2018. Menim, da gre za eno najbolj zgrešenih potez v minulem letu,

primer slabe prakse v uvajanju ad hoc sprememb, ki niso dobro premišljene in v javnosti upravičeno sprožijo nejevoljo.«

Varuhinja je pomočniku generalnega direktorja za program in integracijo vsebin **Gorazdu Slaku**, v. d. direktorici Televizije Slovenija **Nataliji Gorščak**, vodji MMC-ja **Luku Zebcu** in pomočniku generalnega direktorja za tehniko **Marku Filliju** (v kontekstu predloga, da se uvede klicni center ali dežurna telefonska številka) vnovič predlagala, da se obvezna registracija ukine in ohrani le za ogled tujih TV-vsebin.

Vodja MMC-ja **Luka Zebec** je odgovoril:

»V MMC-ju tedensko zabeležimo od 200 do 400 uspešnih registracij; vsak teden pride tudi par mailov in kakšen klic, kjer uporabniki potrebujejo pomoč. Težave imajo večinoma uporabniki, ki so manj veščiči uporabe sodobnih tehnologij. Sam postopek prijave/registracije je »standarden« oz. praktično enak postopkom, ki jih uporabljajo drugi mediji (tudi Gmail, Facebook, ...) in ga težko bolj poenostavimo. Iz zapisanega sledi, da bodo vedno obstajali uporabniki, ki bodo potrebovali pomoč. Glede na zahteve, da pomoč preko e-mail naslova ni dovolj in da mora biti na voljo telefonska pomoč, se bomo uskladili z vodstvom, kako tovrstno pomoč ponuditi preko enotnega klicnega centra oz. RTV-centrale. Če tukaj ne bo pametne (in dovolj hitre) rešitve, bomo objavili direktno telefonsko številko (glede tega še organiziramo sodelavce, ki bodo prevzeli to delo).«

Zaporedje novic

Uporabnica **N. Z.** je izrazila željo po drugačnem zaporedju novic v enem sklopu na spletnem portalu rtvslo.si.

»Lepo prosim, če je seveda mogoče, da na MMC ponovno vzpostavite zaporedje novic v enem sklopu, tako kot je bilo to urejeno pri prejšnji različici, ko je obstajala možnost ogleda zadnjih 20 in več novic v ene bloku. To bi bilo zelo dobro, ker se na ta način porabi bistveno manj časa za preklapljanja med področji in pregledovanja, na katerem od področij je kaj novega.«

Pisarna **varuhinje**:

»Zahvaljujemo se za vašo pripombo, s katero smo seznanili vodjo Multimedijskega centra **Luko Zebca**. Ta je odgovoril, da je MMC podobne pripombe prejel tudi od drugih uporabnikov in da na podlagi tovrstnih pripomb v tem mesecu že načrtujejo spremembe.«

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Zakaj ne uporabite doktorske titule?

Varuhinja je prejela odziv bralca **G. P.**, ki meni, da bi moralo uredništvo v eni od objavljenih spletnih novic na www.rtvlo.si za govorca uporabiti akademsko titulo.

»Dr. Jurij Kočar je dr. Znanosti iz področja geografije kamor sodi tudi onesnaževanje okolja. Torej je v tem prispevku nastopil kot strokovnjak iz svojega področja. Tole se ne sklada za vašim odgovorom v preteklem letu. Očitno vas bo zaustavila samo sprememba zakonodaje z dodatkom sankcij.«

Varuhinja je pojasnila, da je govorec nastopal kot vodja nevladne organizacije oz. ljudske pobude in ne kot doktor znanosti. To ločnico so uporabljali tudi drugi mediji, npr. STA, po kateri je bila povzeta konkretna novica na spletu.

Polvikanje na javni TV!?!

Gledalka **M. D.** je opozorila na polvikanje Prešernova nagrajenke Bjanke Adžić Ursulov v oddaji Profil 30. januarja:

»Prosim, da poveste voditeljici oddaje Profil, da ni prav: " Ste prišla. " To je vztrajno ponavljala skozi celoten intervju in je bilo zelo moteče.«

Opozorilo je bilo posredovano Kulturnemu in umetniškemu programu.

Je beseda »ksenos« žaljiva?

Bralec **V. P.** je imel pomisleke glede izraza »ksenos« v spletni kolumni; menil je, da gre za slabšalno besedo. Varuhinjo je vprašal, ali je primerna za uporabo na javnem spletnem portalu.

Iz odgovora **varuhinje**:

»Ker je bila tujka (xenos, gr. = tujec) uporabljena v komentarju, ki je subjektiven žanr in dopušča tudi uporabo ekspresivnih izrazov, odgovarjam pritrdilno. Dodajam še, da mi ni znano, da bi imela beseda slabšalni pomen.«

Ljubljanski ali slovenski Firbcologi

Gledalka **M. Z.** je 15. januarja gledala oddajo Firbcologi in se, kot je zapisala, zgrozila nad uporabo jezika:

»Take spakedranščine po moje na nacionalni TV ne bi smeli dovoliti. V kolikor je oddaja namenjena gledalcem osrednje Slovenije, potem je to verjetno celo v redu. Ampak, ker gre za nacionalno TV se mi zdi, da tako izrazitega dialekta, ki je v vzhodnem delu Slovenije (in morda še kje) zelo težko razumljiv, res ne bi smeli dopustiti. Menim, da je sproščen način pogovarjanja možen tudi ob uporabi pogovorne in ne tako izrazito z dialektom obarvane slovenščine.

Resnično je moteče, da nacionalka "preganja" npr. štjarski in prekmurski dialekt, dovoljuje pa uporabo drugih narečij, ki mejijo že na spakedranščino.

Pa brez zamere, ampak na žalost je javna raba slovenskega jezika čedalje slabša in zato moja pripomba.

Pa še pohvala: oddaja Ribič Pepe je primerna za vse pokrajine naše deželice in otroci iz vseh delov Slovenije razumejo, kaj v oddaji govorijo...«

Martina Peštaj, urednica Otroškega in mladinskega programa:

»Oddaja Firbcologi je namenjena otrokom in mladim in v njej poleg odrasle voditeljice nastopajo otroci, stari od devet do dvanajst let. Tej ciljni publiki se snovalci oddaje skušamo približati na več ravneh. Ena izmed njih je tudi izbira jezikovne zvrsti, v tem primeru pogovorni jezik, sem in tja pomešan z mladostniškim slengom. Pogovorni jezik je v oddaji torej sredstvo, s katerim dosežemo lažje vživljanje v vloge pri nastopajočih, večjo avtentičnost zaigranega, s čimer se nato mladi gledalci tudi lažje poistovetijo.

Ne gre torej za uporabo dialekta, temveč za uporabo pogovornega jezika. Priznati pa moramo, da nastopajoči v oddaji res govorijo tako imenovani osrednjeslovenski pogovorni jezik (ljubljski), ne pa katero izmed drugih pogovornih zvrsti slovenskega jezika (npr. gorenjski, prekmurski, koroški itd. pogovorni jezik). Razlog za to je praktične narave: večina otrok, ki se prijavijo na avdicijo, je iz Ljubljane in okolice in tako tudi večina otrok, ki jih izberemo. Narava snemanj, pa tudi zakonodaja, ki se je pri delu z otroki moramo držati, pred nas postavlja toga pravila in zahteve, zato fizična bližina otrok olajša delo nam in njihovim staršem, ki jih vozijo na snemanja in domov. Vsako leto smo zelo veseli, ker se ekipi pridružijo tudi otroci iz drugih pokrajin, letos imamo v ekipi deklico iz Maribora. Prav tako pa se trudimo, da pripravljamo čim bolj, tudi jezikovno, raznolike terenske prispevke, na snemanja katerih se vozimo po celi Sloveniji, kar je lepo vidno tudi v oddajah.«

II. TEHNIČNE ZADEVE

Ne slišimo! Storite kaj!

Več gledalcev je opozarjalo na slabo slišnost govora v televizijskih vsebinah, sploh, če govor spremlja glasbena podlaga, in na neizenačenost nivojem glasnosti oglasov in programa.

»Prosim vas, storite kaj če je le mogoče in zabijte televizijcem v glavo, da naj za božjo voljo nehajo govorne oddaje ali njihove dele opremljati z zvočno kuliso.« (T. R.)

»Že dolgo me moti slaba zvočna obdelava slovenskih filmov in oddaj, ker je govorjenje igralcev pretiho ali nerazločno.

Da, ne bo razumljeno -da slabo slišim- s tem nimam težav ker, prav dobro razumem in slišim filme drugih jezikovnih področij pa tudi glasove nekaterih naših igralcev (CAVAZZA, TERNOVŠEK, ZEVIK). Kaplja čez rob pa so TV igre MAME, EKIPA BLED in še bi lahko našteval ko mora človek skozi držati daljinca v rokah in urejati glasnost.« (B. G.)

»Na eno uho sem popolnoma gluha, v drugem ušesu pa nosim slušni aparat in kljub temu slabo slišim. Zelo me moti, da moram vedno korigirati glasnost, če poslušam reklame in ostali program. Večkrat slišim med pogovorno oddajo glasbeno spremljavo, ki je verjetno ne bi nihče pogrešal, mene pa zelo moti, ker manj razumem govor. Glasbo pa lahko poslušam kje drugje, ko ne moti govora.« (J. K.)

Primeri odgovora **varuhinje**:

»Načeloma lahko pojasnim, da je glasba sestavni del televizijskih oddaj, podobno kot besedilo, govor, slika, grafična in druga oprema. Tudi pri tuji produkciji boste opazili, da ne obstaja dokumentarna oddaja brez glasbe. Res pa je, da so tuje oddaje podnaslovljene in mešanja oz. razmerja med govorom in glasbo ne občutimo enako, kot pri oddajah, ko se lahko zanesemo le na sluh.

Pojasnjujem, da tudi na pobudo gledalcev in na podlagi pritožb pristojne službe nenehno opravljajo meritve in ugotavljajo skladnost s standardi. Problem je, ker parametri velikokrat pokažejo, da je vse v redu, vendar je dovolj že to, da je barva glasu govornika preblizu intonaciji glasbe, da se razmerje zamegli in pokvari.

Vsekakor pa je bistveno, da pri pritožbah navedete konkretne primere, saj je le v teh primerih mogoče preverjanje in ukrepanje.«

III. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Nehote vključeni zvočni podnapisi

Gledalka **U. P.** se je pritožila nad nehote vključenimi zvočnimi podnapisi za slepe in slabovidne pri oddaji Dnevnik.

»Danes, 12.1.2019 sem opazila pri gledanju TV dnevnika ob 19:00 uri, da moski glas bere-
prevaja oz. sinhronizira govorca, ki govori v tujem jeziku.

Menim, da je to zelo moteče, saj res ni potrebno poslušati tega slovenskega govornika. Jaz rada slisim, kako se tuj govornik izraza, saj so prevodi večkrat napacni oz. popaceni. Se malo, pa boste se tuje serije in filme sinhronizirali na tak način (kot imajo npr. Poljaki že več desetletij).«

Varuhinja je gledalki pojasnila, katero storitev je vključila: »Žal vam težko svetujem, kako se zadeva izklopi, ker na vsakem aparatu veljajo drugačna pravila. Predlagam vam, da pokličite na brezplačno telefonsko številko 080 28 68 klicnega centra TV Slovenija.«

Gledalka se je opravičila za buren odziv in se zahvalila za pojasnilo: »Ja, seveda, razumem in se opravičujem za "nevednost", ter če sem nehote užalila slepe in slabovidne, ki so pomemben del družbe.«

IV. OSTALO

Se RTV boji satire?

Gledalec in poslušalec RTV vsebin **V. P.** je opazil, da na TV SLO3 ni več oddaje Satirično oko. Zanimalo ga je, ali bo enaka usoda doletela tudi Bučke in ali bo naslednji na vrsti Radio Ga ga.

»S septembrom se je na TV SLO 3 končala oddaja Satirično oko. Več voditeljev oz. snovalcev je temeljilo različne poglede, tako rekoč različen satiričen pogled. Ob zadnji napovedi pred špico je voditelj dejal, da vodstvo TVS verjetno predvideva, da z nastopom komika na funkcijo PV takšna satira ni več potrebna.

Druge so ugasnile ponovno oživiljene Bučke. Res da so le-te ponujale izmišljene novice, a so akterje in njihov položaj obdelale večplastno, četudi ne preveč smešno, vsaj kritično in kot gledalec ocenjujem, da nikakor žaljivo. Marsikdo od imitiranih je lahko v svojem liku prepoznal svoje hibe, če jih je le želel.

A sedaj razmišljam ravno o slednjem: ali morda komu satira ne dopade? Se kdo na RTV in širše boji televizijske satire? Satire je bila ena najzlahtnejših sestavin pri delu Frana Milčinskega Ježka, s katerim se RTV tako rada (upravičeno) postavi in za nasledstvo njegovega duha celo podeljuje nagrado ...

Sem popolni zagovornik nepristranskosti medijev, četudi bi se sam identificiral na eno od političnih kril. Me pa kot uporabnika RTV storitev moti, da se omejuje tisti del programa, ki lahko objektivno na satirični in še enkrat poudarjam ne žaljiv način nastavi ogledalo družbi in pomembnim posameznikom, četudi tistim, ki so nam ljubši kot drugi - dojemanje satire je vendarle stvar zdrave in zrele družbe. In menim, da RTV premore ljudi, ki zmorejo dozirati satiro pravilno.

Upam, da enaka usoda kot Satiričnega očesa in Bučk ne doleti še Radia Ga-Ga.«

Varuhinja je v odgovor strnila pojasnila pristojnih urednikov:

»Glede oddaje Satirično oko je odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Manica J. Ambrožič** pojasnila, da so bile z začetkom jesenske sezone 2018 na parlamentarnem programu (TV SLO3) ukinjene vse oddaje razen pogovornih, tudi satirična: »Gre za parlamentarni program, ki je namenjen predvsem spremljanju dela Državnega zbora, Državnega sveta in Evropskega parlamenta.«

V Razvedrilnem programu TV Slovenija pa se bo obsega satire – po napovedi odgovornega urednika tega programa **Vanje Vardjana** – letos povečal, saj se bo konec februarja začela serija 26 oddaj politične satire: »Glede na pretekla leta gre za bistveno povečanje tovrstnih oddaj na TVS. Nova satirična oddaja ne bo vsebovala animacij, snemala se bo v studiu z voditeljem in drugimi akterji, vanjo pa bodo vključeni nad sinhronizacije, javljanja s terena, televizijski posnetki in grafike, gost in satirična glasbena točka. Satirične oddaje take oblike so uvrščene v programsko ponudbo največjih javnih ali komercialnih televizijskih postaj v Evropi in ZDA.«

Ker vas je zanimala še oddaja Radio Ga Ga, posredujem še odziv **Andreja Stoparja**, odgovornega urednika Prvega: »Na Radiu Slovenija ne razmišljamo o ukinitvi Radia Ga Ga. Gre za eno najodmevnejših oddaj Prvega programa, ki seveda ostaja na sporedu.« Dodajam, da imajo elemente satire ali satirične vložke še nekatere oddaje RTV Slovenija; omenjam rubriko Recepcija v okviru Studia City in tedenske Zapise iz močvirja Marka Radmiloviča na Valu 202.

Z vami delim upanje, da bo RTV Slovenija ohranila in razvijala ta žlahten in zahteven žanr.«

VARUHINJA

Nacionalni program jezikovne politike

Varuhinja se je 10. januarja udeležila javne razprave o osnutku Resolucije o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2019–2023, ki je potekala na Ministrstvu za kulturo. V osnutek so tudi na podlagi varuhinjine razprave vključeni ukrepi za spodbujanje kakovostne javne rabe slovenskega jezika. Skupaj s koordinatorko invalidskih vsebin na RTV Slovenija **Matejo Vodeb** je pripravila predlog dopolnil k osnutku. Dokument je objavljen kot **PRILOGA 3** na str. 46.

PRILOGE

Priloga 1: Poročilo v zadevi Intervju/Perko, 13. 1. 2019, TV SLO 1

I. Uvod

Na naslov varuha pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija je prispelo **12 odzivov** v zvezi z oddajo **Intervju**, ki je bila na sporedu **13. januarja 2019 ob 21.30 na TV SLO1**. Novinar **Jože Možina** se je v tej oddaji pogovarjal s psihologom in psihoterapevtom **Andrejem Perkom**.

V uvodnem portretu gosta in v prvem delu pogovora se je oddaja osredotočila na gostovo metodo zdravljenja alkoholizma in izkušnje z njo, v nadaljevanju pa na gostovo razumevanje razlik med spoloma. Pritožbe so se nanašale na drugi del oddaje, v katerem je gost med drugim govoril da:

- moški in ženske nimajo enake zmožnosti moralne presoje in čuta pravičnosti,
- enakost med spoloma ne obstaja,
- feministke postajajo nepotešene in so zato do moških napadalne, moški spolni nagon se demonizira in kriminalizira,
- so teorije spolov protinaravne in jih širijo gejevski in feministični lobiji,
- nas bodo preplavili migranti, ki nimajo težav s spolno identiteto
- so ženske v kriznih razmerah nezanesljive oz. da krizne situacije lahko rešujejo le moški.

Prepise odlomkov z nekaj izjavami, ki so sprožile odzive, objavljam kot prilogo k poročilu. Celotna oddaja Intervju je na ogled v spletnem arhivu RTV 4D (<https://4d.rtv slo.si/arhiv/intervju-tv/174588332>).

Pritožniki so RTV Slovenija očitali, da je dopustila oddajo, v kateri se je razvil diskurz »poln seksizma, mačizma, homofobije, nestrpnosti in nazadnjaškosti« ter tako kršila Evropsko konvencijo o človekovih pravicah. Navajali so, da je gost ščuval proti ženskam in skupnosti LGBTI ter zahtevali opravičilo RTV Slovenija.

Poudarki iz 7 kritičnih odzivov:

»Menim, da je za obravnavo tovrstnih tematik izjemno pomembna izbira sogovorcev oz. sogovork. In hkrati sem prepričana, da je izbira sogovorcev bila v tem primeru neprimerna. Pogovor je tekel na ravni "kafanske debate", hkrati pa sejal strah (zarota feministk proti moškim), seksizem (do moških, ki naj ne bi bili "pravi" in žensk kot "nesposobnih moralne presoje") in v določeni meri tudi sovražnost (do feministk, istospolno usmerjenih - v dikciji oddaje "gejevskega lobija"). Hkrati se v oddaji nikjer ni kontekstualiziralo problematike, ne zgodovinsko (podrejanje in odklanjanje pravic ženskam, homoseksualnim), ne družbeno (sodobna razmerja moči med spoloma oz. spoli). Če povzamem, je bila oddaja žaljiva do moških, žensk, istospolno usmerjenih in tistih, ki svoje spolne identitete ne morejo osmisliti znotraj binarne delitve spolov na moške in ženske. In zato menim, da takšna oddaja ne spada in ne sme spadati v program nacionalne televizije.

Pri tem bi še želela opozoriti, da nimam v mislih cenzure (o kateri je tudi bilo govora) in ne želim odrekati prostora za različna mnenja, vendar naj bodo ta informirana in primerno kontekstualizirana.« (M. B.)

»Vsekakor menim, da ima dr. Perko pravico do izražanja svojega mnenja in da morda nekatere izmed omenjenih trditev držijo za osebe, s katerimi je sam imel stik, a menim, da je posploševanje na celotno žensko populacijo in posledično označevanje žensk, ki po tem ne hrepenijo kot ne-normalnih, žaljivo, saj tega ne argumentira s pomočjo stroke, temveč je podano le kot njegovo mnenje.« (M. R.)

»V luči dejstva, da se tovrstna mnenja in ideologije v Slovenskem prostoru krepijo ter s tem v negotovost in nevarnost postavljajo dobršen del državljanov, je neodgovorno in povsem neprimerno, da jim RTV Slovenija odmerja čas in prostor v enem izmed svojih bolj gledanih programov in tako podpihuje in normalizira tovrstno mišljenje.« (P. P.)

»Nedopustno je, da predvajate takšne vsebine, zlasti ker se v tem primeru vidi, da je bila vnaprej posneta - pred tem so bili predvajani izseki, skratka urednik in novinar sta vedela, kaj bo šlo na program! Hkrati je pa vsebina takšna, da če bi to pisal kak anonimni spletni komentator na vaši spletni strani, bi mu komentarje verjetno zbrisali!

Nedopustno je tudi, da to predvajate celo v terminu, ko televizijo zelo verjetno gledajo še otroci in najstniki! Kako mislite, da na razvijajočo se otrokovo psiho vpliva to, da poslušša, da "moški imajo moralni čut" (implicitno: ženske ga nimajo) in da je narobe, da se moški na zmenkih z ženskami "pogovarjajo". A naj bi jih kar posilili na licu mesta? (A. R.)

»Ali je RTV Slovenija popolnoma izgubila kompas? čemu bo televizija naslednjič ponujala glas: zanikovalcem holokavsta? Tistim, ki zagovarjajo ideje o ploščati zemlji?

S kakšno pravico se vabi ljudi v oddajo, ki se označujejo za strokovnjake, potem pa trosijo izjave, ki so popolnoma nestrokovne, za katere je stroka celo nasprotno, jasno, enoglasno, znanstveno dokazano povedala, da so škodljive?

To, kar je gost v včerajšnji oddaji trosil, je v nasprotju z vsemi dognanji stroke, je bilo poniževalno ne le do žensk, pač pa tudi do moških.

Konkretno: American Psychological Association je tradicionalno moškost, kot jo je včeraj zagovarjal Perko in jo v naši srednji glasno zagovarjajo še Vodeb, Godina in Boštjan M. Zupančič, označil za škodljivo. Avgusta 2018 so namreč izdale i smernice za psihološko prakso z dečki in moškimi: <https://www.apa.org/about/policy/boys-men-practice-guidelines.pdf> (...)

Nacionalna televizija si takega zdrsa v psevdoznanost in nestrokovnost preprosto ne bi smela dovoliti! Takšnega poneumljanja in v konkretnem primeru žaljenja imamo gledalke in gledalci dovolj.« (T. V.)

Na varuhov naslov je prispelo tudi **5 sporočil s pohvalno vsebino:**

»Enkratno! 100 % se strinjam z vsem kar je povedal. Hvala za tako fajno oddajo in pohvala voditelju za vprašanja.« (T. Č.)

»Kot mati treh sinov in kot hčerka alkoholika bi sem vam želela zahvaliti za odličen prispevek g. Možine v intervjuju z g. Perkom, ki me je zelo nagovoril.« (A. K.)

»Res dober intervju dr. Možine z dr. Perkom. Še več takih intervjujev!« (A. D.)

»Sporočam vam, da sem bil navdušen nad intervjujem, ki ga je, z zelo zanimiv človekom dr. Andrejem Perko, pripravil g. Jože Možina. Zanimiva vprašanja in še bolj zanimivi odgovori, zelo poučno in vsebinsko bogato, skratka odlično. Želim si več takih intervjujev in vsebin ter vam želim vse dobro.« (S. S.)

»Spoštovani dr. Možina! Sem pogledala vaš intervju z dr. Perkom in se vam zahvaljujem za to zanimivo oddajo. Kot ste dejali na koncu, gre res za razmišljanje, ki "gre proti toku" v mnogih pogledih. In prav to daje dodano vrednost tej in tudi mnogim drugim oddajam, ki jih oblikujete.

Mislím, da se mora nacionalna RTV zavzemati prav za to pluralnost pogledov, idej, razmišljanj.. sicer gremo v enoumje, ki smo ga že izkusili.

Ta fenomen sovražnega govora je zelo zanimiv in tudi zelo nevaren. Zato so take oddaje še kako dobrodošle, ki v naš prostor vnašajo ravnovesje različnosti in s tem tudi strpnosti eden do drugega. Bi rekla, da je ta "nevtralnost" vaše RTV poklicanost, in to vedno bolj!!

Vsak ima pravico, da pove kar se mu zdi prav, svoja življenjska načela, kar mu narekuje vest, življenjske izkušnje, prepričanje...« (Iz pisma L. S. avtorju oddaje, posredovanega tudi varuhu)

II. Odziv uredništva

Z odzivi gledalcev sem seznanila odgovorno urednico Informativnega programa Televizije Slovenija **Manico J. Ambrožič**, ki v imenu uredništva komunicira z varuhom, posreduje odzive gledalcev ustvarjalcem in odgovarja pritožnikom. Sledi njen odgovor na odzive:

»Po oddaji Intervju, v kateri je kolega Jože Možina gostil psihologa in psihoterapevta Andreja Perka, sem od gledalcev prejela kritike in pohvale. Voditelj in gost sta govorila o temah, o katerih sicer ob spoštovanju njihove občutljivosti, večplastnosti in zahtevnosti poročamo v različnih oddajah in jih tudi širše kontekstualiziramo ali analiziramo. V prvi polovici oddaje sta voditelj in gost denimo govorila o eni najbolj perečih in tudi občutljivih tem slovenske družbe – o alkoholizmu in zdravljenju alkoholikov. Oddaja Intervju je oddaja z močnim avtorskim pečatom, vodijo jo trije izjemno izkušeni in že dolga leta prepoznavni ustvarjalci programa TV Slovenija. V oddaji naši gostje govorijo o svojem delu, predstavljajo svoja mnenja in poglede na teme, ki pomembno krojijo našo družbo. V Informativnem programu TVS redno in odločno opozarjamo na položaj žensk in na kratenje pravic ženskam v številnih družbah sodobnega sveta, na diskriminacijo homoseksualcev in napade nanje, obširno smo poročali o gibanju #metoo. Predstavljamo različna mnenja in stališča in kot sem že večkrat zapisala ob podobnih odzivih, menim, da ni prepovedanih tem ali gostov.«

III. Mnenje in priporočilo varuhinje

Pritrjujem pristojni urednici, da na RTV Slovenija ni prepovedanih tem ali gostov, poudarjam pa, da veljata uredniška in novinarska odgovornost za umestitev tematik v kontekst, ustrezno izbiro žanrov ter podajanje vsebin v skladu s Programskimi standardi ter Poklicnimi merili in načeli novinarske etike.

Menim, da so pritožniki upravičeno opozorili na neustrezno izbiro žanra za izrekanje mnenj in stališč, ki so skrajna, kontradiktorna in posegajo v temelje družbene ureditve, v kateri velja načelo

enakosti spolov, kjer so vsakomur zagotovljene enake človekove pravice in tudi enake možnosti, ne glede na spol.

Menim, da žanr intervjuja ni ustrezen za izrekanje mnenj zoper dosežene človekove pravice, in da oddaja Intervju že po zasnovi ni primerna za načenanje in razčiščevanje morebitnih družbenih ali strokovnih dilem, povezanih z načelom enakosti.

V primeru, ko se uredništvo kljub temu odloči za obravnavo tovrstne tematike v takšnem žanru, pa je **nujno poskrbeti za razmejitev med mnenji govorca na eni strani ter dejstvi in strokovnimi dognanji na drugi. V pogovorni oddaji je za nadzor te ločnice odgovoren voditelj. Od voditeljev oddaj, v katerih se izrekajo polemična stališča, se pričakuje vzpostavitev kritične distance do izrečenega, ne glede na to, ali je to v soglasju ali nasprotju z njegovim osebnim stališčem in mnenjem.**

Ko gre za pravila žanra, navajam za konkreten primer relevantne poudarke iz Poklicnih meril in načel novinarske etike (točka 5. 6. Intervju):

»Ko sogovornik izrazi polemična stališča, jih je treba med pogovorom razjasniti.«

»Novinarji RTV Slovenija morajo delovati profesionalno: iskati odgovore, razmejiti razne dileme.«

»Kadar se uredniki odločijo, da v posameznih oddajah intervjuvajo osebo ali osebe, ki izražajo skrajna stališča o določenih vprašanih, so dolžni v naslednjo enako oddajo povabiti k intervjuju tudi osebo ali osebe, ki izražajo nasprotna stališča.«

Opozarjam tudi na tiste zaveze iz Poklicnih meril in načel novinarske etike (točka 12), ki **izrecno prepovedujejo gojenje ali podžiganje predsodkov ter poudarjanje stereotipnih delitev na moške in ženske vloge.**

Menim, da načela medijske pluralnosti ni mogoče razlagati tako, da se programski čas enako odmerja opozarjanju na nesprejemljive pojave diskriminacije in izrekanju afirmativnih mnenj o družbeni, spolni, rasni ali kateri koli drugi neenakosti. Programski standardi RTV Slovenija med drugim terjajo dosledno spoštovanje evropske Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter Splošno deklaracijo človekovih pravic.

Menim, da javnost urednikom in novinarjem ne more odrekati pravice do avtonomne izbire tem ali gostov, kakor tudi ni upravičeno pričakovati, da bodo idealizirali stvarnost ali jo prikazovali takšno, kakršna ni. Če v družbi obstajajo predsodki ali se razvema kontroverzna razprava, je o tem treba poročati in disonantna stališča predstaviti v programih javnega medija. Vendar pri tem velja načelo odgovornega in preudarnega podajanja vsebin, s spoštovanjem programskih in etičnih meril, z upoštevanjem konteksta, z razčiščevanjem dilem in nujno kritično distanco do izrečenega, zlasti, ko gre za izrekanje diskriminatornih stališč o posameznikih ali skupinah ljudi in ko se mnenja izrekajo kot dejstva.

Na podlagi zapisanega mnenja **vodstvu RTV Slovenija vnovič priporočam, da na vseh ravneh programskega odločanja spodbudi notranjo razpravo o upoštevanju Programskih standardov ter Poklicnih meril in načel novinarske etike tako v načrtovanju kot v izvedbi programov. Vsem uredništvom priporočam izobraževanje ter strokovno razpravo o etičnih dilemah, uredništvu Informativnega programa TV Slovenija pa vnovič in še posebej o žanrskih zakonitostih in zasnovi nedeljske pogovorne oddaje Intervju.**

Ilinka Todorovski

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija

Ljubljana, 24. 1. 2019

PRILOGA: Prepisi nekaj odlomkov iz oddaje z izjavami, ki so sprožile kritične odzive oz. pritožbe

(o moralnem čutu in čutu pravičnosti) Moški se lahko odločimo mimo zakona, bi jaz temu lahko rekel. Zakon je takšen kot je, seveda se ga je treba držati, vendar v določenih primerih je lahko ta zakon zelo krivičen in moški se bo znal odločiti mimo zakona, se pravi to, kar je moralno prav. In se bo tako odločil. In bo tudi odgovarjal za posledice lahko, če ga potem kakšna inšpekcija začne loviti. Ker tukaj je pač potem seveda pomembno samo birokratsko, zakonsko, ne pa vsebina, pomemben je, jaz pravim, okvir slike, ne pa slika sama. Pri ženskah je pa malo drugače. Ženska gre pa težko mimo zakona. Zelo težko. In se bo držala kot pijanec plota zakona. To je ta razlika. In to je ta moralni čut. Seveda so vse ženske skočile v zrak, saj morda tudi malo upravičeno, se počutijo prizadete, ko pravi Boštjan M. Zupančič, pa tudi Freud, ko je rekel, da nimajo enake zmožnosti moralne presoje ženske kot moški.

(o neenakosti med spoloma) Ministrstvo je razpisalo projekte nevladnim organizacijam za preučevanje enakosti med spoloma. Kakšne enakosti med spoloma? Če nikoli nismo bili enaki, nikoli ne bomo. Upam, da ne bomo.

(O nepotešenosti feministk in kriminalizacij moškega spolnega nagona) Ta feminizem, kot sem rekel, v slepem črevu, ker feministke v nekem smislu same sebi pljuvajo v skledo. Ker dejansko postajajo nepotešene. V tem osnovnem hrepenenju, o katerem govorim. In so seveda potem do moških napadalne v nekem smislu. Ker preprosto ne morejo zadovoljiti osnovnih potreb. In so moški za njih potem, saj veste, kaj se vse govori, kakšni smo moški, moški smo agresivci in tako naprej. In se pravzaprav moški spolni nagon demonizira, kriminalizira.

(O protinaravni teoriji spolov in lobijih) Zakaj imajo gejevski in feministični lobiji ta interes, da to forsirajo, celotna zahodna družba tako živi, ne samo mi v Sloveniji, daleč od tega, celoten Zahod je dekadenten kar se tega tiče in so hude posledice že tukaj. Vendar se nikoli ne imenujejo s pravim imenom, niti se ne raziskujejo. Ta teorija spolov, glejte, zakaj se to forsira, kaj pa vem, da bi bil en takšen razumen razlog. Imajo moč. Seveda ti lobiji, ki so, ki so se čutili do sedaj odrinjeni, imajo vedno večjo moč tudi v vodilnih strukturah. In ko pridejo na vodilna mesta ljudje, ki so tako orientirani, seveda širijo svojo teorijo in svoje razmišljanje širše okoli.

(O pomehkuženem Zahodu in migrantih iz okolij, kjer nimajo težav s spolno identiteto): Preplavili nas bodo. Saj je značilno, kaj je že tudi Erdogan rekel pred kratkim? Bežite v Nemčijo in plodite se in z maternico bomo osvojili Evropo.

(O nezanesljivosti žensk v kriznih razmerah): Na moškega se v kriznih situacijah lahko zanesete. Če je pravi moški. Ko je krizna situacija, bo tvegala tudi svoje življenje. Če bo na primer ženska na vodilnem položaju, ne vem kakšnem, pomembnem položaju, prišla v eno takšno situacijo, kako se jo lahko hitro znebijo oziroma jo hitro prestrašijo? Prišepne se ji na uho, poslušaj, če ne bo tako in tako, se bo tvojim otrokom kaj zgodilo. In konec. Je konec debate. Kot mati drugače funkcionira in se bo lažje seveda potem umaknila. Moški drugače funkcioniramo v takšnih, v kriznih situacijah. Krizne situacije rešujejo moški. Ne ženske.

Priloga 2: Poročilo v zadevi Tarča/minister za kulturo (odziv uredništva, mnenje in poročilo varuhinje)

1) ODZIV UREDNIŠTVA NA PRITOŽBE GLEDALCEV

Glede oddaje Tarča, ki je govorila o mobingu na delovnem mestu in je bila na sporedu 24. januarja, so kolegi, ustvarjalci Tarče pripravili podrobno poročilo.

Kolegi opozarjajo, da smo tudi to oddajo pripravljali z upoštevanjem vseh profesionalnih meril in večkratnim preverjanjem resničnosti očitkov zoper predstavnika vlade, ministra za kulturo, ki je prisegel, da bo spoštoval ustavni red in deloval v korist države.

Vsekakor zavračamo očitke, da je bila oddaja senzacionalistična, hujskaška in pristranska.

Voditeljica je med oddajo glede morebitne povezave med tragičnim dogodkom in ravnanjem ministra dejala takole:

ERIKA ŽNIDARŠIČ: "Ja, gospod Jenšterle, seveda, zakaj se je zgodil ta tragičen dogodek, ne moremo vedeti. Govorimo tukaj predvsem o tem, kakšna je bila komunikacija, kakšno je bilo vedenje ministra do zaposlenih. Kaj pa pravite v bistvu na to domnevo, kar je govoril gospod Han, da vendarle je bilo v preteklih letih bistveno več prijav za mobing, kot je bilo zdaj recimo v času aktualnega ministra?"

V Tarčo, v kateri nismo uporabili besede samomor, smo povabili naslednje goste: zaposlenega na ministrstvu za kulturo, ki nam je opisal razmere, ministra za kulturo, ki je sam odgovarjal na vse očitke, zaposlenega v ministrovski prejšnji službi, ki je bil domnevno deležen pritiskov in je dan pred oddajo govoril tudi za časnik Delo. Povabili smo tudi predsednika Socialnih demokratov Dejana Židana, ki je na tiskovni konferenci podprl ministra, v studio pa je lahko prišel vodja poslanske skupine Socialnih demokratov Matjaž Han, ki je po nekaterih informacijah ministra pripeljal v stranko. Stranka je v preteklosti že vodila resor, zato smo v studio povabili nekdanjo ministrico in nekdanjo podpredsednico stranke Andrejo Rihter, ki nam je sama povedala, da je imela neprijeten dogodek z ministrom.

Predstavnikov drugih političnih strank v oddajo nismo vabili, saj nismo želeli politiziranja in zbiranja političnih točk.

Dejstvo je, da lahko o razmerah govorijo zaposleni na ministrstvu, o izboru ministra pa stranka, ki ga je predlagala in ocenila njegovo ravnanje. Ostali trije gosti so bili iz prakse in stroke: inšpektor za delo, odvetnica in sindikalist, ki so nam pojasnjevali širše poglede in izkušnje z mobingom.

Sporočilo oddaje je bilo tudi, da je o trpinčenju na delovnem mestu potrebno govoriti in nanj opozarjati.

Ob tem naj opozorim še na to, da je bila ekipa Tarče tik pred oddajo deležna različnih pritiskov, s katerimi so nekateri poskušali vplivati na naše ustvarjalce.

Manica J. Ambrožič
odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija

(varuhinji poslano 5. 2. 2019)

2) MNENJE IN PRIPOROČILO VARUHNJE

Menim, da je uredništvo dobro utemeljilo odločitev, da v osrednji tedenski pogovorni oddaji TV Slovenija pod drobnogled vzame posebej aktualno tematiko tistih dni: dogajanje na Ministrstvu za kulturo, ne le v kontekstu medijskih in sindikalnih navedb o ravnanju ministra ter premierjevega poziva k razjasnitvi teh navedb, ampak nasploh z vidika odgovornega ravnanja enega od nosilcev oblasti.

Javni medij ima ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da z vso kritiko in ostrino obravnava nepravilno, nezakonito, koruptivno ali nasploh neetično delovanje nosilcev oblasti ter sume takšnega ravnanja. A je pri tem dolžan izhajati iz preverjenih dejstev, v razpravi skrbeti za strpen dialog in ščititi osebno dostojanstvo vseh sodelujočih ter ohranjati nepristransko etično razmerje do vseh povabljenih.

Menim, da uredništvo ni poskrbelo za takšno zasnovo in potek oddaje, sestavo gostov, vsebinske iztočnice in vodenje pogovora, da bi lahko gledalci nedvoumno razumeli fokus oddaje ter ločnico med dejstvi, namigi, očitki in mnenji o raznovrstnih in med seboj nepovezanih zadevah, predvsem med očitanimi ministrovimi ravnanji v sedanjosti in preteklosti, med aktualnim in preteklim dogajanjem na Ministrstvu za kulturo ter nekaterimi povsem nepovezanimi in specifičnimi dogodki domnevnega mobinga v drugih ustanovah.

Zastavlja se vprašanje, katere tematike so bila v središču obravnave. Iz napovedi, prispevkov in voditeljičinih vprašanj so gledalci prejeli različne in nasprotujoče si informacije o tem, ali se osvetljuje tragičen primer zaposlenega na Ministrstvu za kulturo, ki je storil samomor, ali se razgrinjajo nova dejstva o domnevni ministrovih zlorabi pravice do uporabe službenih vozil, ali se pojasnjujejo postopki, sproženi zaradi teh zadev, ali se razčiščujejo posamezne navedbe o drugih konkretnih primerih ministrovih ravnanj, ali se raziskuje ministrovo preteklo delovanje na drugem delovnem mestu, ali se razčlenjuje ministrove osebne lastnosti, ali se v kontekstu ministrovega položaja osvetljujejo politična (strankarska in koalicijska) razmerja, ali se analizira delovanje Ministrstva za kulturo, ali se razčiščuje vprašanje o tem, kaj je mobing in kaj to ni, ali pa se preprosto pričakuje, da bo minister v oddaji napovedal odstop (glede na večkratno vprašanje voditeljice, zakaj tega ne stori in zakaj se oklepa položaja).

V izhodiščnem novinarskem prispevku in v pogovoru je bilo navrženih več očitkov, ki se v oddaji niso niti poskusili razčiščevati, denimo o uničevanju dokumentov na ministrstvu in nepravilnostih v postopku pridobivanja novinarske akreditacije. Drugi prispevek in zadnji del pogovora pa sta bila v celoti nepovezana s prej navedenimi vsebinami; soočala so se konkretna pričevanja in zatrjevanja »nasprotnih strani« o trpinčenju na delovnem mestu, pri čemer niti te navedbe v oddaji niso bile razčiščene in so odprle več vprašanj, kot pa je bilo odgovorov.

Minister je imel večkrat priložnost replicirati na izjave drugih govorcev, vendar je bil postavljen v vlogo nekoga, ki se nenehno brani (pred navedbami v prispevku ter specifičnimi očitki dveh govorcev v studiu), tudi pred povišanimi toni in žuganjem enega od sodelujočih v oddaji. Ustvaril se je vtis, da je »tarča« oddaje oseba in ne njegovo ravnanje ter da je trpinčenje v konkretnem primeru dejstvo in ne predmet preiskav, ki še potekajo.

Uredništvu Informativnega programa TV Slovenija priporočam, da opravi notranjo razpravo o konkretni oddaji in nasploh o snovanju in izpeljavi polemičnih aktualnih oddaj, zlasti z vidika fokusa in poteka oddaje.

Na koncu zapisujem, da sem seznanjena z navedbami ekipe Tarče, da so bili v postopku priprave oddaje deležni poskusov vplivanja od zunaj. Takšno ravnanje ostro obsojam ter pristojne pozivam, da podprejo uredništva v zaščiti novinarske avtonomije ter pred vsemi oblikami političnih in drugih pritiskov.

Ilinka Todorovski

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija

Ljubljana, 10. 2. 2019

Priloga 3: Nacionalni program jezikovne politike, pisni predlog dopolnil

1.4 Nosilci dejavne jezikovne politike

Med dejavnike in javne sisteme, ki prispevajo k uresničevanju vizije in ciljev jezikovnega programa naj se izrecno zapiše RTV Slovenija, kot javni medijski servis, ki sodeluje v uresničevanju jezikovne politike, normiranju jezika ter obveščanju in osveščanju javnosti o javni rabi slovenščine, o izobraževanju in raziskovanju ter posredovanju vsebin na prilagojen način.

2.1 Jezikovno izobraževanje

Kot ključni medijski kanal za ohranjanje kakovostne jezikovne rabe ter govorne in pisne jezikovne kulture se opredeli javni medijski servis – RTV Slovenija, ki se mu za sistematično jezikovnopolično delovanje na področju izobraževanja poklicnih govorcev zborne slovenščine, vsakdanji rabi, analizi in normiranju jezika (lektorji, fonetiki, drugi jezikovni svetovalci) ter za sodelovanje v akcijah ozaveščanja dodelijo posebna sredstva.

2.1.8 Slovenski znakovni jezik

Med ukrepi za razvijanje sporazumevalne zmožnosti v slovenskem znakovnem jeziku dodati namero širjenja obsega televizijskih vsebin v programih RTV Slovenija, ki bodo gledalcem z okvaro sluha dostopni v živo, s simultanim tolmačenjem v znakovnem jeziku, za kar se javnemu medijskemu servisu zagotovi dodatna sredstva.

2.1.3.2.2 Zamejstvo in izseljenstvo

Programi RTV Slovenija lahko prispevajo k učenju in rabi slovenščine v zamejstvu in izseljenstvu, v sosednjih državah zlasti tam, kjer narodnostne skupnosti nimajo svojih medijev ali mediji v teh državah nimajo programov, kanalov ali oddaj v slovenščini (Hrvaška). Javni medijski servis lahko sodeluje tudi v izobraževanju za medijske veščine pripadnikov slovenske manjšine za jezikovno samozavestno medijsko delovanje v lastnem okolju. Za ustvarjanje vsebin o jezikovnih vidikih zamejstva in izseljenstva ter za izobraževalno vlogo se RTV Slovenija dodelijo dodatna sredstva.

Jezikovne tehnologije

1. Poveča naj se dostopnost vsebin javnega medijskega servisa – predvsem informativnih in izobraževalnih, a tudi kulturnih in razvedrilnih – za osebe z okvaro sluha in osebe z motnjami razumevanja govornega jezika ter za osebe z okvaro vida in motnjami branja.
2. Za gluhe in naglušne ter druge osebe z okvaro sluha ali motnjo razumevanja govornih vsebin se spodbujata razvoj in uporaba novih tehnologij za transkripte zvočnih vsebin in podnaslavljanje v živo, predvsem razpoznavo slovenskega govora v realnem času (angl. speech recognition)
3. Za slepe in slabovidne ter druge osebe z okvaro vida ali motnjo branja se spodbujajo razvoj zvočnih oblik zapisov, izdelava in uporaba kakovostne sinteze govora, ki omogoča več glasov, ter nadgradnja obstoječega E-bralca.
4. RTV Slovenija se za sodelovanje in vodilno vlogo v razvoju tehnologij dodelijo posebna finančna sredstva, enako za vzdrževanje, nadgradnjo in posodabljanje aplikacij v daljšem časovnem obdobju – vsaj 10 let.

2.2.7 Osebe s posebnimi potrebami in prilagojenimi načini sporazumevanja

V vse dele resolucije, ki se nanašajo na osebe s posebnimi potrebami in prilagojen način sporazumevanja, je potrebno vnesti nujnost vlaganja v dostopnost vsebin RTV Slovenija v tehnikah lahkega branja oz. možnost uporabe lahkega branja pri medijskih vsebinah – od informativnih in izobraževalnih do kulturnih in razvedrilnih.

Predloge dopolnil pripravili

Ilinka Todorovski, varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev RTV Slovenija

Matej Vodeb, koordinatorka invalidskih vsebin na RTV Slovenija

Ljubljana, 14. januar 2018

STATISTIKA

STATISTIKA	JANUAR 2019	DECEMBER 2018	JANUAR 2018
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	127	53	92
Informativni program	57	25	46
Kulturni in umetniški program	11	4	8
Razvedrilni program	14	4	2
Športni program	6	3	2
Program plus	5	11	23
Ostalo	32	6	11
REGIONALNI CENTER / TV-program	2	0	0
Televizija Koper	1	0	0
Televizija Maribor	1	0	0
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	7	13	8
Radio Prvi	1	8	7
Val 202	4	2	1
Program ARS	0	0	0
Ostalo	2	3	0
MMC			
SKUPAJ	19	9	11
Vsebine	10	1	4
Storitve	9	8	7
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	38	34	80
Jezikovna kultura	4	0	15
Oglaševanje	5	9	12
Dostopnost in prilagojeni programi	2	5	0
RTV prispevek	2	0	1
Tehnične zadeve	4	1	2
RTV SLO - splošno	7	6	0
Programski svet	0	0	0
Varuhinja	1	1	13
Ostalo	3	3	37
Zavrnjena obravnava	10	9	0
VSI ODZIVI	191	109	191